

Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky

Iniciativa Společenství EQUAL

Závěrečná zpráva prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL České republiky

červen 2007

OBSAH

ÚVOD	4
1.1 ZAMĚŘENÍ INICIATIVY SPOLEČENSTVÍ EQUAL	4
1.2 DVĚ KOLA INICIATIVY SPOLEČENSTVÍ EQUAL	4
1.2.1 První kolo Iniciativy Společenství EQUAL v České republice	5
1.2.2 Druhé kolo Iniciativy Společenství EQUAL v České republice	5
1.3 HLAVNÍ ODLIŠNOSTI INICIATIVY SPOLEČENSTVÍ EQUAL OD JINÝCH EVROPSKÝCH PROGRAMŮ	5
1.3.1 Principy Iniciativy Společenství EQUAL	6
1.3.1.1 Tématický přístup	6
1.3.1.2 Partnerství	7
1.3.1.3 Společné rozhodování	7
1.3.1.4 Mezinárodní spolupráce	8
1.3.1.5 Inovativnost	8
1.3.1.6 Mainstreaming	8
1.3.2 Akce Iniciativy Společenství EQUAL	9
1.3.2.1 Akce 1 – upevňování rozvojových partnerství a navazování mezinárodní spolupráce	9
1.3.2.2 Akce 2 – realizace pracovních programů podpořených rozvojových partnerství	9
1.3.2.3 Akce 3 – zajištění přenosu získaných zkušeností a výsledků do regionálních a národních strategií a programů	9
1.3.2.4 Akce 4 – zajištění technické podpory programu	10
1.4 ZÁKLADNÍ INFORMACE O SUBJEKTECH ODPOVĚDNÝCH ZA ŘÍZENÍ PROGRAMU	10
2. REALIZACE PROGRAMU	11
2.1 ZAPOJENÍ ČR DO PRVNÍHO KOLA INICIATIVY SPOLEČENSTVÍ EQUAL	11
2.2 INSTITUCIONÁLNÍ RÁMEC PROGRAMU	11
2.2.1 Delegace Evropské komise	12
2.2.2 Ministerstvo financí ČR	12
2.2.3 Schvalující úředník programu (PAO)	12
2.2.4 Implementační agentura	12
2.2.5 Monitorovací výbor	13
2.3 PŘÍPRAVA NA ZAHÁJENÍ REALIZACE PROGRAMU A JEHO VYHLÁŠENÍ	13
2.4 VÝBĚR PROJEKTŮ	14
2.4.1 Kritéria hodnocení	14
2.4.2 Hodnotitelé projektů	15
2.5 STRUČNÝ POPIS IMPLEMENTACE PROGRAMU,	15
2.6 PŘÍKLADY PODPOROVANÝCH AKTIVIT	23
2.7 HARMONOGRAM REALIZACE PRVNÍHO KOLA INICIATIVY SPOLEČENSTVÍ EQUAL V ČR	24
2.8 FINANCOVÁNÍ PRVNÍHO KOLA INICIATIVY SPOLEČENSTVÍ EQUAL V ČR	25
2.9 REALIZACE PLATEB V RÁMCI PRVNÍHO KOLA INICIATIVY SPOLEČENSTVÍ EQUAL	26
2.10 PŘEHLED CÍLŮ A INDIKÁTORŮ PROGRAMU	26
2.11 PODPŮRNÉ AKTIVITY PRO ZAJIŠTĚNÍ PŘENOSU ZÍSKANÝCH ZKUŠENOSTÍ A VÝSTUPŮ DO NÁRODNÍCH A REGIONÁLNÍCH POLITIK A STRATEGIÍ	28
2.12 KONTROLA REALIZACE PROGRAMU I JEDNOTLIVÝCH PROJEKTŮ	30
2.13 PUBLICITA PROGRAMU	31
2.14 PROVEDENÉ EVALUACE	31
3. VAZBY PRVNÍHO KOLA K PŘÍPRAVĚ KOLA DRUHÉHO A K PŘÍPRAVĚ PRIORITY MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE OPERAČNÍHO PROGRAMU LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚŠTNANOST PRO PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2007-2013	44

4. PŘEHLED ZKRATEK ČASTO POUŽÍVANÝCH V SOUVISLOSTI S INICIATIVOU SPOLEČENSTVÍ EQUAL	46
5. PŘEHLED ZAJÍMAVÝCH ODKAZŮ	47
6. PŘEHLED ZAJÍMAVÝCH DOKUMENTŮ	47
7. PŘÍLOHY	48
7.1 PŘEHLED VYVINUTÝCH PRODUKTŮ RP DOSTUPNÝCH V ELEKTRONICKÉ PODOBĚ.....	48

ÚVOD

Tato závěrečná zpráva za první kolo Iniciativy Společenství EQUAL byla zpracována z iniciativy řídicího orgánu Programu Iniciativy Společenství EQUAL (CIP EQUAL) za účelem podání přehledné informace o účelu, způsobu využití a výstupech prvního kola tohoto programu.

Snahou řídicího orgánu CIP EQUAL je zprostředkovat jasné a ověřené informace o průběhu prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL v ČR nejen subjektům zapojeným do realizace programu, ale i laické a odborné veřejnosti, a přispět tak ke zvýšení obecného povědomí o tomto evropském programu v celé ČR.

Zpráva obsahuje kromě všech podstatných informací o vyhlášení, realizaci a odpovědných orgánech za řízení tohoto programu v ČR také shrnutí hlavního přínosu realizace tohoto programu pro přípravu a realizaci druhého kola tohoto programu a dále pro přípravu programů financovaných z Evropského sociálního fondu (ESF) v průběhu programového období 2007–2013.

1.1 Zaměření Iniciativy Společenství EQUAL

Iniciativa Společenství EQUAL je jedním z programů Evropské unie (EU) zaměřených na oblast boje s diskriminací na trhu práce. Jejím hlavním cílem společným pro všechny zapojené evropské státy je podpora mezinárodní spolupráce při prosazování inovativních nástrojů boje se všemi formami diskriminace a nerovnostmi na trhu práce.

Tato iniciativa je považována za součást strategie zaměstnanosti EU a v případě členských zemí EU je financována z prostředků Evropského sociálního fondu.

Tato iniciativa byla vyhlášena Evropskou komisí pro všechny členské státy pro programové období 2000–2006, a to v návaznosti na předchozí Iniciativy Společenství ADAPT a EMPLOYMENT. Iniciativa Společenství EQUAL je realizována na celém území EU prostřednictvím dvou kol výzev k předkládání projektů (tzv. prvního a druhého kola Iniciativy Společenství EQUAL).

Již v době vyhlášení iniciativy na evropské úrovni Evropská komise umožnila zapojit se do této iniciativy i kandidátským zemím či jakýmkoli jiným zemím Evropy. Z těchto zemí se tak do prvního kola této iniciativy zapojila již v roce 2001 Česká republika a v roce 2002 také Maďarsko (o důvodech rozhodnutí České republiky pro zapojení do této iniciativy již v roce 2001 viz dále).

1.2 Dvě kola Iniciativy Společenství EQUAL

Iniciativa Společenství EQUAL je vzhledem ke svým specifickým rysům (viz dále) realizována prostřednictvím dvou kol výzvy k předkládání žádostí o finanční prostředky programu, přičemž první kolo bylo ve státech EU zahájeno v roce 2001 a druhé kolo pak v roce 2004.

Jak první, tak i druhé kolo Iniciativy Společenství EQUAL bylo v ČR na rozdíl od jiných programů financovaných z prostředků předvstupní pomoci Phare či strukturálních fondů EU realizováno na celém území našeho státu. A ačkoli se první a druhé kolo Iniciativy Společenství EQUAL v ČR od sebe výrazně lišilo z hlediska způsobu realizace (v důsledku odlišnosti pravidel stanovených pro programy předvstupní pomoci Phare v případě kola prvního a pravidel stanovených pro programy strukturálních fondů EU v případě kola druhého), věcné zaměření i způsob realizace obou kol této iniciativy bylo obdobné, neboť vycházelo ze základní legislativy EU k této iniciativě. Konkrétně tak vedle základních nařízení ES k problematice strukturálních fondů EU a ESF vycházelo zejména ze sdělení Komise COM(2000)853 stanovujícího pravidla pro první kolo Iniciativy Společenství EQUAL a dále ze sdělení Komise COM(2003)840 stanovujícího pravidla pro druhé kolo Iniciativy Společenství EQUAL.

1.2.1. První kolo Iniciativy Společenství EQUAL v České republice

Česká republika vstoupila do prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL jako první kandidátská země již roku 2001. Hlavním důvodem pro rozhodnutí ČR vstoupit do iniciativy již v rámci jejího prvního kola bylo očekávání, že v průběhu realizace prvního kola iniciativy dojde k vybudování národních mechanismů a orgánů zjišťujících fungování tohoto programu v době, kdy již bude financován z Evropského sociálního fondu. Zároveň byl však vstup do tohoto programu hned v roce 2001 pro ČR zásadním také proto, že prostřednictvím projektů podporovaných v rámci prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL bylo možné přispět ke splnění příslušných úkolů stanovených v Národním plánu zaměstnanosti a v Národním akčním plánu zaměstnanosti 2001, neboť cíle a tematické priority těchto národních dokumentů a Iniciativy Společenství EQUAL byly v oblasti rovných příležitostí na trhu práce stejné.

První kolo Iniciativy Společenství EQUAL bylo v ČR realizováno prostřednictvím projektu Phare č. 2002/000-282.08.02 připraveného v rámci Národního programu Phare 2002.

Podrobnější informace o vyhlášení, realizaci, výstupech i orgánech odpovědných za řízení tohoto programu v ČR jsou uvedeny v dalších kapitolách této zprávy.

1.2.2. Druhé kolo Iniciativy Společenství EQUAL v České republice

Druhé kolo Iniciativy Společenství EQUAL bylo na úrovni EU vyhlášeno v roce 2004, tedy v roce, kdy se již i Česká republika stala členským státem EU. A právě kvůli vstupu ČR do EU v tomto roce není v ČR druhé kolo Iniciativy Společenství EQUAL dále spolufinancováno prostředky programu Phare, nýbrž prostředky Evropského sociálního fondu, tedy stejně jako ve všech ostatních členských státech EU. Druhé kolo Iniciativy Společenství EQUAL je v ČR realizováno v rámci zkráceného programového období 2004-2006.

Pro zapojení do druhého kola Iniciativy Společenství EQUAL proto byl Ministerstvem práce a sociálních věcí (MPSV) v úzké spolupráci s partnerskými organizacemi a regiony zpracován Program Iniciativy Společenství EQUAL (CIP EQUAL), na jehož základě bude druhé kolo této iniciativy v ČR realizováno až do konce roku 2009.

Program Iniciativy Společenství EQUAL vymezuje priority a popisuje implementační uspořádání druhého kola Iniciativy Společenství EQUAL v České republice.

Program Iniciativy Společenství EQUAL ČR je spolu s dalšími důležitými dokumenty vymezujícími pravidla řízení druhého kola Iniciativy Společenství EQUAL v ČR k dispozici na oficiálních stránkách Iniciativy Společenství EQUAL v ČR zřízených Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR (www.equalcr.cz).

1.3 Hlavní odlišnosti Iniciativy Společenství EQUAL od jiných evropských programů

Od ostatních programů financovaných z Evropského sociálního fondu (ESF) se Iniciativa Společenství EQUAL liší svým cílem, kterým je v souladu s výše řečeným podpora mezinárodní spolupráce při vývoji a prosazování inovativních nástrojů boje proti diskriminaci a nerovnostem na trhu práce. Výsledky získané během realizace této iniciativy by proto měly sloužit k dosažení lepších výsledků ostatních programů ESF zaměřených na podporu evropské strategie zaměstnanosti a strategií sociálního začleňování v dalším programovém období strukturálních fondů, neboť nově vyvinuté a ověřené nástroje boje s diskriminací a nerovnostmi na trhu práce se mohou stát základem projektů podporovaných právě těmito dalšími programy.

Tímto způsobem Iniciativa Společenství EQUAL představuje jakousi laboratoř pro vývoj a testování nových nástrojů řešení stávajících problémů na trhu práce, přičemž ty nástroje, které se osvědčí, budou moci být dále podporovány právě v rámci ostatních programů ESF realizovaných na území ČR.

Mezi další významné odlišnosti iniciativy Společenství EQUAL patří principy vymezené Evropskou komisí společně pro všechny evropské státy zapojené do realizace tohoto programu. Jedním z těchto velmi důležitých a zároveň pro tento program specifických principů je např. princip partnerství, dle kterého jsou projekty uskutečňovány vždy společně skupinou organizací (tzv. rozvojovým partnerstvím), díky čemuž mohou být při pokusech o nalezení nových nástrojů boje s diskriminací a nerovnostmi na trhu práce uplatněny zkušenosti nejrůznějších typů subjektů působících v dané oblasti. Navíc tímto způsobem dochází i k navazování velmi efektivní dlouhodobé spolupráce mezi organizacemi působícími v soukromém a neziskovém sektoru s institucemi veřejného sektoru ČR. Jednotlivé principy Iniciativy Společenství EQUAL jsou však podrobně vymezeny v následující podkapitole.

Kromě principů je další významnou zvláštností tohoto programu způsob realizace jednotlivých podpořených projektů. V rámci tohoto programu jsou totiž k podpoře vybrané projekty realizovány prostřednictvím tří tzv. akcí, v jejichž rámci se vybraná rozvojová partnerství snaží dosáhnout různého souboru cílů (podrobněji k akcím viz dále).

1.3.1. Principy Iniciativy Společenství EQUAL

Pro Iniciativu Společenství EQUAL jsou tedy v souladu s výše řečeným vymezeny specifické principy, které musí být naplňovány v průběhu celé realizace programu i jednotlivých podporovaných projektů.

Mezi základní principy této iniciativy patří: tématický přístup, partnerství, společné rozhodování, mezinárodní spolupráce, inovativnost a mainstreaming.

Jednotlivým principům Iniciativy Společenství EQUAL bylo v ČR věnováno i několik samostatných publikací zpracovaných v úzké spolupráci Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a implementační agentury prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL. Jednou z těchto publikací byla např. Příručka pro žadatele o finanční prostředky z Akce 1 CIP EQUAL a dále tzv. Metodické listy shrnující nejdůležitější aspekty každého z principů této iniciativy.

1.3.1.1 Tématický přístup

Jednotlivé členské státy EU si na základě vlastní analýzy sociálních a ekonomických podmínek svých regionů vybírají pro svůj Program Iniciativy Společenství EQUAL ty tématické oblasti, jejichž řešení je pro ně nejpotřebnější.

V ČR však v případě prvního kola nebyl Program Iniciativy Společenství EQUAL zpracováván, neboť v době realizace tohoto kola nebyla ještě ČR členským státem EU, a proto se na ni povinnost zpracovat tento programový dokument nevztahovala. Nezbytná socioekonomická analýza proto byla zajištěna formou nezávislého ex-ante hodnocení. Na základě identifikovaných potřeb v socioekonomické analýze ex-ante hodnocení Iniciativy Společenství EQUAL bylo pro první kolo Iniciativy Společenství EQUAL v ČR vybráno celkem sedm tématických oblastí.

Souhrnný přehled všech 9 tématických oblastí vyhlášených Evropskou komisí pro Iniciativu Společenství EQUAL, obsahující i 7 tématických oblastí vybraných ČR pro první kolo Iniciativy Společenství EQUAL (zvýrazněny tučně) je uveden v následujícím rámečku.

Přehled 9 tématických oblastí Iniciativy Společenství EQUAL
<p>I. PILÍŘ ESZ: ZLEPŠOVÁNÍ ZAMĚSTNATELNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zlepšování přístupu a návratu na trh práce pro osoby obtížně integrovatelné • Překonávání rasismu a xenofobie na trhu práce
<p>II. PILÍŘ ESZ: ROZVOJ PODNIKÁNÍ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zlepšování podmínek a nástrojů pro rozvoj podnikání osob ze znevýhodněných skupin • Posilování sociální ekonomiky (třetího sektoru), zejména komunitních služeb se zaměřením na zvyšování kvality pracovních míst
<p>III. PILÍŘ ESZ: PODPORA ADAPTABILITY:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podpora celoživotního učení a postupů umožňujících zaměstnání osob ze znevýhodněných a diskriminovaných skupin na trhu práce • Podpora adaptability podniků a zaměstnanců na strukturální změny a na využívání informačních a dalších nových technologií
<p>IV. PILÍŘ ESZ: ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI MUŽŮ A ŽEN:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sladování rodinného a pracovního života, rozvoj flexibilnějších a účinnějších forem organizace práce a podpůrných služeb • Snižování rozdílů v uplatňování žen a mužů na trhu práce
<p>SAMOSTATNÉ TÉMA:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pomoc žadatelům o azyl v přístupu na trh práce

V rámci prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL v ČR však byla ještě navíc v rámci jednotlivých vyhlášených témat vymezena na základě doporučení z ex-ante hodnocení I specifická opatření stanovující ještě podrobněji žádoucí zaměření podporovaných projektů. Cílem tohoto přesnějšího vymezení žádoucího zaměření podporovaných projektů bylo zprostředkování co nejpodrobnějších informací o možných aktivitách vyvíjených v rámci tohoto programu ze strany příjemců podpory. Přehled těchto specifických opatření je v této zprávě uveden dále, a to v kapitole Realizace programu.

1.3.1.2 Partnerství

Princip partnerství je naplňován již způsobem, jakým jsou realizovány podporované projekty. Každý podporovaný projekt je totiž řízen a realizován tzv. rozvojovým partnerstvím, což je dobrovolné seskupení několika pro projekt klíčových organizací. Těmito organizacemi pak mohou být jak místní, regionální či národní úřady, nestátní neziskové organizace, ale i soukromé subjekty. Podmínkou je pouze přínos zapojené organizace pro konkrétní podporovaný projekt. V případě prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL se nejmenší podporované rozvojové partnerství skládalo z 6 a největší z 36 partnerských organizací.

1.3.1.3 Společné rozhodování

Princip společné rozhodování do jisté míry navazuje na princip partnerství, neboť jeho součástí je i spoluúčast všech partnerů zapojených do rozvojového partnerství na rozhodování o všech podstatných aspektech realizace konkrétního projektu. Na druhou stranu se však princip společné rozhodování neomezuje pouze na partnery jednotlivých projektů, neboť se vztahuje i na zástupce cílových skupin, kterým je vyvíjený nástroj boje s diskriminací na trhu práce primárně určen. V průběhu realizace jednotlivých projektů je totiž žádoucí zohledňovat i praktické zkušenosti zástupců těchto cílových skupin.

Navíc na základě doporučení z průběžné evaluace CIP EQUAL by v kontextu Iniciativy Společenství EQUAL měl být princip společné rozhodování chápán jednak jako posílení postavení příjemců pomoci (obsahující např. I zvýšení sebevědomí, účast na procesu rozhodování, zvýšení dovedností a kompetencí atd.) a jednak právě jako posílení jednotlivých partnerských organizací v rámci RP (obsahující např. I zvýšení dovedností a kompetencí a spoluúčast na procesu rozhodování).

1.3.1.4 Mezinárodní spolupráce

Princip mezinárodní spolupráce zdůrazňuje mezinárodní aspekt realizace Iniciativy Společenství EQUAL. V rámci této iniciativy tak musí každé podporované rozvojové partnerství z ČR aktivně spolupracovat při vývoji svých nových nástrojů boje s diskriminací a nerovnostmi na trhu práce s rozvojovými partnerstvími z jiných členských států EU. Bez této aktivní spolupráce s jinými členskými státy by totiž daný projekt nemohl být vůbec financován ani v ČR.

V průběhu prvního kola této iniciativy byla mezinárodní spolupráce nejčastěji navázána s rozvojovými partnerstvími z Německa, Rakouska, Francie a Velké Británie. Méně často česká rozvojová partnerství spolupracovala s partnery z Nizozemí, Itálie, Finska, Švédska, Portugalska, Španělska, Irska a také Belgie. Podrobný přehled podporovaných partnerství a zemí, z nichž pocházeli jejich partneři ze zahraničí, je uveden v kapitole Realizace programu.

1.3.1.5 Inovativnost

Na princip inovativnost je v průběhu realizace celé iniciativy kladen také velký důraz. A to hlavně díky tomu, že všechny projekty, které jsou v rámci této iniciativy podporovány, musí být zaměřeny na vývoj a testování nových nástrojů boje s diskriminací a nerovnostmi na trhu práce. Díky tomu se také podporované projekty i jejich jednotlivé aktivity výrazně odlišují od projektů jiných obdobně zaměřených programů. V rámci Iniciativy Společenství EQUAL je totiž důraz kladen na novost vyvíjených a v praxi ověřovaných myšlenek, zatímco již dříve ověřená řešení zkoumaných problémů v tomto programu financovat nelze.

1.3.1.6 Mainstreaming

Princip mainstreaming je někdy pokládán vůbec za nejsložitější součást realizace této iniciativy. Už sám jeho název často vyvolává nejasnosti. Označení mainstreaming je totiž někdy kritizováno jako zbytečně nejasné a matoucí. Jeho podstata je přitom zřejmá a vyplývající přímo ze zaměření celé iniciativy. Má-li totiž Iniciativa Společenství EQUAL přispět k vývoji a testování nových nástrojů boje s diskriminací a nerovnostmi na trhu práce, musí se také zaměřovat na podporu přenosu těchto nově vyvinutých a v praxi ověřených nástrojů, jinak by o nich věděli pouze jejich projektoví realizátoři, resp. zástupci orgánů zapojených do řízení tohoto programu, a nikoli ti, kteří mohou těchto nástrojů s výhodou využívat i v budoucnu v průběhu realizace vlastních obdobně zaměřených projektů či programů. Princip mainstreaming tak umožňuje vytvoření tématických sítí mezi odborníky na řešenou problematiku, jejichž prostřednictvím se informace o nových testovaných nástrojích i o konkrétních zkušenostech s nimi dovídají nejen zástupci organizací obdobných těm, které se na daném projektu přímo podílí, ale také zástupci akademické sféry či místní, regionální a národní veřejné správy.

Pro naplnění tohoto principu byly proto pro první kolo Iniciativy Společenství EQUAL z iniciativy Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a implementační agentury tohoto programu zřízeny národní tématické sítě, které představovaly základní platformu pro diskusi a další ověření testovaných nástrojů.

Navíc v průběhu celé realizace tohoto programu byl na úrovni jednotlivých projektů prosazován i princip rovných příležitostí pro ženy a muže.

1.3.2. Akce Iniciativy Společenství EQUAL

Dalším specifickým rysem Iniciativy Společenství EQUAL jsou tzv. akce neboli fáze realizace jednotlivých podporovaných projektů.

V případě tohoto programu jsou totiž projekty podporovány v průběhu několika let. Navíc z důvodu nutnosti umožnit vybraným rozvojovým partnerstvím navázat kvalitní spolupráci s partnerstvími podporovanými v některé z ostatních členských států EU jsou v průběhu realizace jednotlivých projektů vymezeny tři akce vedoucí ke splnění specifických cílů stanovených pro každou z těchto etap realizace projektů. Není přitom vzhledem k vysokým nárokům kladeným na řízení jednotlivých projektů zcela samozřejmé, že všechna původně vybraná partnerství budou pokračovat i ve druhé a třetí fázi realizace svého projektu.

Dále byla pro potřeby řízení prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL vymezena i tzv. Akce 4, která se však zaměřovala na zajištění technické podpory při řízení tohoto programu (viz dále).

1.3.2.1 Akce 1 – upevňování rozvojových partnerství a navazování mezinárodní spolupráce

Akce 1 je první fází realizace jednotlivých projektů. Jde o období, během kterého jednotlivá rozvojová partnerství zpracovávají své podrobné plány i harmonogramy práce a rozpočty pro své budoucí projektové aktivity. Zároveň během tohoto období rozvojová partnerství uzavírají se svými národními partnery tzv. smlouvy o národní spolupráci (DPA neboli development partnership agreements) a se svými partnery mezinárodními, kterými jsou zpravidla rozvojová partnerství podporovaná v jiných členských státech EU, tzv. smlouvy o mezinárodní spolupráci (TCA neboli transnational co-operation agreements). Po schválení těchto smluv ze strany příslušných řídicích orgánů zahajují rozvojová partnerství realizaci svých pracovních programů (někdy označovaných také jako plánů práce) a tedy aktivit realizovaných v rámci akcí následujících.

Ne všechna rozvojová partnerství vybraná pro Akci 1 mohla dále pokračovat ve své činnosti v rámci akcí následných. Z celkového počtu 20 rozvojových partnerství vybraných v ČR pro Akce 1 prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL se Akce 2 účastnilo jen 10 partnerství a Akce 3 jen 6 rozvojových partnerství.

Akce 1 v průběhu prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL trvala 6 měsíců.

1.3.2.2 Akce 2 – realizace pracovních programů podpořených rozvojových partnerství

Akce 2 je druhou fází realizace jednotlivých podpořených projektů. V tomto období již měla rozvojová partnerství od Ministerstva práce a sociálních věcí ČR schváleny své smlouvy o spolupráci a realizují v souladu s těmito smlouvami všechny naplánované aktivity. Akce 2 v průběhu prvního kola zpravidla trvala 2 – 3 roky.

V případě prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL se Akce 2 účastnilo celkem 10 rozvojových partnerství podporovaných již v Akci 1. Jejich seznam, včetně stručné charakteristiky jimi vyvíjených činností je uveden v kapitole Realizace programu.

1.3.2.3 Akce 3 – zajištění přenosu získaných zkušeností a výsledků do regionálních a národních strategií a programů

Akce 3 je další samostatnou „fází“ realizace projektů. V tomto případě však nemusí nutně jít o další fázi v časovém slova smyslu. Tato fáze totiž může probíhat zcela či částečně souběžně s Akcí 2. Smyslem této fáze je totiž zajistit přenos nejlepších z postupně odzkoušených nástrojů boje s diskriminací mezi co nejvíce organizací a institucí, které se danou problematikou také zabývají či pro které by to mohlo být přínosné. Obzvláště důležité je v rámci Akce 3 zajistit přenos získaných zkušeností a výsledků práce rozvojového partnerství i mezi zástupce místní, regionální i národní správy, a tak umožnit využití

získaných poznatků při přípravě a realizaci místních, regionálních i národních politik či programů zaměřených na oblast trhu práce a zaměstnanosti.

Dalším praktickým aspektem tohoto principu je skutečnost, že všechny výstupy (např. zpracované metodické materiály, vyvinuté osnovy studijních programů atd.) získané pomocí finanční podpory Iniciativy Společenství EQUAL jsou volně přístupné i pro všechny zájemce z řad odborné a laické veřejnosti.

V případě prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL se Akce 3 účastnilo celkem 6 rozvojových partnerství podporovaných již v Akci 2. Akce 3 pak probíhala v průběhu dubna 2004 – dubna 2005.

1.3.2.4 Akce 4 – zajištění technické podpory programu

Jako Akce 4 byla původně na evropské úrovni označována technická podpora realizace nejen jednotlivých projektů, ale i celého programu.

V podmínkách ČR byly z prostředků vyhrazených pro Akci 4 financovány aktivity implementační agentury pověřené Ministerstvem práce a sociálních věcí v průběhu realizace prvního kola iniciativy zajištěním podpory řízení programu i jednotlivých projektů.

Z důvodu odlišného pojetí této akce od tří akcí uvedených výše se však od tohoto termínu v průběhu realizace prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL ustoupilo a pro druhé kolo Iniciativy Společenství EQUAL již Akce 4 jako termín vůbec používána není.

1.4 Základní informace o subjektech odpovědných za řízení programu

Subjekty odpovědné za řízení programu či zajištění některé nezbytné části činností s realizací tohoto programu spojených byly ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí určeny ihned po rozhodnutí se do prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL zapojit.

Za projekt Phare č. 2002/000-282.08.02 neslo celkovou odpovědnost Ministerstvo práce a sociálních věcí, jehož náměstek ministra vykonával povinnosti programového schvalujícího úředníka (PAO) pro první kolo Iniciativy Společenství EQUAL v ČR. Útvarem, který byl v rámci MPSV za řízení prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL odpovědný vůči PAO i dalším orgánům, byl Odbor řízení pomoci z ESF. Stejný odbor byl pověřen i přípravou a řízením druhého kola Iniciativy Společenství EQUAL v ČR, a proto bylo možné již od počátku příprav na druhé kolo Iniciativy Společenství EQUAL využívat zkušeností zaměstnanců MPSV s realizací prvního kola.

Činnosti implementační agentury pro první kolo Iniciativy Společenství EQUAL zajišťovala Národní kancelář EQUAL, která byla samostatným organizačním útvarem Národního vzdělávacího fondu, o. p. s.

Povinnosti platební jednotky byly v případě prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL již plně zajišťovány vlastními finančními útvary MPSV.

Dalším orgánem zřízeným ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí byl také Monitorovací výbor prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL, který obdobně jako monitorovací výbory zřízené pro programy financované již přímo ze strukturálních fondů EU dohlížel na celkový pokrok dosažený v realizaci programu na celonárodní úrovni.

Dále byl ze strany MPSV ihned po přijetí rozhodnutí vstoupit do tohoto programu již v roce 2001 určen i útvar zajišťující evaluaci ex-ante, jejímž hlavním cílem v tomto případě bylo zpracování analýzy situace na trhu práce ČR z hlediska jednotlivých typů diskriminace. Výsledky této evaluace ex-ante proto posloužily jako nástroj určení, do kterých tematických oblastí Iniciativy Společenství EQUAL a s jakým podrobnějším vymezením těchto oblastí se má ČR zapojit. Útvarem zajišťujícím evaluaci ex-ante byla určena Národní observatoř Národního vzdělávacího fondu o. p. s.

2. REALIZACE PROGRAMU

V této kapitole uvádíme všechny základní informace o průběhu realizace programu i jednotlivých projektů.

2.1 Zapojení ČR do prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL

Česká republika se do realizace prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL zapojila jako vůbec první kandidátská země EU již v červnu roku 2001, tedy v roce kdy se jednotlivé členské státy EU již připravě a realizaci tohoto programu plně věnovaly. V té době již měly všechny členské státy EU připravenou a s EK projednanou programovou dokumentaci k tomuto programu, a postupně tak každá z nich vyhlášovala již v průběhu jara 2001 výzvy k předkládání žádostí o prostředky z tohoto programu. V době, kdy ČR vyjádřila zájem o zapojení do této iniciativy, tak byla již téměř ve všech státech EU rozvojová partnerství pro realizaci Akce 1 tohoto programu vybrána.

Samotný vstup ČR do prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL představovalo prohlášení náměstka ministra práce a sociálních věcí pro oblast mezinárodní spolupráce a Evropské unie o zájmu ČR o zapojení do tohoto evropského programu adresované zástupcům Evropské komise. Hlavním důvodem pro rozhodnutí ČR vstoupit do iniciativy již v rámci jejího prvního kola bylo očekávání, že v průběhu realizace prvního kola iniciativy dojde k vybudování národních mechanismů a orgánů zjišťujících fungování tohoto programu v době, kdy již bude financován z Evropského sociálního fondu. Ačkoli toto očekávání bylo splněno vzhledem ke značným odlišnostem kladeným evropskou legislativou na řízení programů realizovaných v rámci předvstupní pomoci Phare a programů realizovaných jako součást strukturálních intervencí EU pouze částečně, není pochyb o tom, že tento brzký vstup ČR do prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL umožnil ČR získat oproti ostatním kandidátským státům EU komparativní výhodu při plánování a později i realizaci druhého kola Iniciativy Společenství EQUAL, financovaného již i na území ČR z ESF.

První kolo Iniciativy Společenství EQUAL bylo v ČR v souladu s výše řečeným realizováno prostřednictvím projektu Phare č. 2002/000-282.08.02 připraveného v rámci Národního programu Phare 2002. V rámci tohoto projektu Phare byly konkrétně realizovány Akce 2 a Akce 3 prvního kola a dále také částečně formou národního spolufinancování i Akce 4 tedy technická podpora při realizaci programu i projektů poskytovaná ze strany Národního vzdělávacího fondu, o. p. s. (NVF).

Základními programovými dokumenty byly vzhledem ke skutečnosti, že první kolo Iniciativy Společenství EQUAL bylo v ČR realizováno formou projektu Phare, projektová fiše a operační směrnice. Tyto dokumenty byly zpracovány v souladu s pokyny pro zpracování programových dokumentů projektů Phare. Jejich obsahová stránka však vymezovala zaměření programu co možná nejpodobněji jeho vymezení stanovenému ze strany Evropské komise pro členské státy EU realizující tento program již jako formu pomoci Evropského sociálního fondu.

Podrobnější informace o realizaci, výstupech i orgánech odpovědných za řízení tohoto programu v ČR jsou uvedeny v dalších kapitolách této zprávy.

2.2 Institucionální rámec programu

Základní informace o hlavních subjektech odpovědných za první kolo Iniciativy Společenství EQUAL v České republice byly podány již v jedné z přecházejících kapitol.

Kapitola Institucionální rámec programu uvádí podrobné informace nejen o hlavních subjektech zapojených do řízení a realizace tohoto programu, ale i o ostatních subjektech do realizace tohoto programu zapojených.

2.2.1. Delegace Evropské komise

Delegace Evropské komise byla jedním z výkonných orgánů Evropské komise působících ve všech kandidátských zemích EU. Jednou z funkcí Delegace byl dohled na využívání prostředků poskytovaných těmto kandidátským zemím v rámci předvstupní pomoci, a tedy i v rámci programu Phare.

V případě prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL zastupovala Delegace Evropské komise přímo Evropskou komisi sídlící v Bruselu při schvalování jednotlivých grantových schémat (tj. grantových schémat Akce 2 a Akce 3) a navržených členů hodnotících komisí. Dále se zástupce Delegace účastnil i jednání Monitorovacího výboru i všech jednotlivých jednání hodnotících komisí. Delegace evropské komise byla také pověřena schvalováním všech zápisů z jednání hodnotících komisí, čímž potvrzovala seznam podpořených projektů.

2.2.2. Ministerstvo financí ČR

Ministerstvo financí ČR je centrálním orgánem státní správy ČR odpovědným mezi jinými oblastmi za státní rozpočet a státní závěrečný účet. Ministerstvo financí ČR koordinuje přijímání veškeré zahraniční pomoci a je odpovědné za zřízení účtů pro prostředky národního spolufinancování této zahraniční finanční pomoci.

Významné postavení v organizační struktuře Ministerstva financí ČR měl v oblasti předstupních programů Phare odbor Národního fondu. Tento odbor byl zřízen na základě Memoranda o porozumění o zřízení Národního fondu, které zavedlo systém schvalování, využití, monitorování a kontroly evropských prostředků poskytnutých ČR. Všechny prostředky předvstupní pomoci Phare poskytnuté ČR z Bruselu byly zasílány přímo Národnímu fondu, který odpovídá za finanční účetnictví v souladu s ustanoveními Finančního memoranda.

V současné době vykonává odbor Národního fondu Ministerstva finanční povinnosti platebního orgánu pro všechny programy strukturálních fondů realizovaných v ČR v průběhu zkráceného programového období 2004-2006.

2.2.3. Schvalující úředník programu (PAO)

Schvalujícím úředníkem programu byl jmenován náměstek ministra práce a sociálních věcí pro oblast mezinárodní spolupráce a Evropské unie. Schvalující úředník programu nesl souhrnnou odpovědnost za řízení celého programu na území ČR a zároveň ve vztahu k ostatním členským státům EU a zástupcům Evropské komise byl určen tzv. vedoucím mise (head of mission). Jako vedoucí mise se pak měl možnost účastnit se či případně pověřit někoho z ostatních zaměstnanců MPSV ČR účastí na vrcholných jednáních se zástupci Evropské komise a ostatních členských států EU týkajících se realizace tohoto programu na celoevropské úrovni.

Útvarem MPSV ČR zabývajícím se realizací prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL na denní bázi byl odbor řízení pomoci z ESF odpovědný za metodické řízení tohoto programu na celém území ČR a za řízení činností vykonávaných ze strany implementační agentury. Z dalších útvarů MPSV ČR zapojených do realizace programu můžeme uvést odbor interního auditu provádějícího kontroly a audity všech subjektů do realizace programu zapojených a dále odbor rozpočtu a platební jednotky, které byly zapojeny do financování programu i jednotlivých podporovaných projektů.

2.2.4. Implementační agentura

Implementační agenturou byla určena Národní kancelář EQUAL, zřízená jako samostatný útvar Národního vzdělávacího fondu, o. p. s. Mezi hlavní odpovědnosti implementační agentury patřila nejen příprava řídicí dokumentace programu, ale zejména poskytování podpory jednotlivým příjemcům programu, a to v průběhu jeho celé realizace.

2.2.5. Monitorovací výbor

Jako vrcholný orgán pro dohled nad realizací prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL byl v ČR ustaven ihned po zapojení ČR do této celoevropské iniciativy Monitorovací výbor. Nejprve se jeho zasedání účastnili zejména zástupci věcně příslušných odborů MPSV ČR a zástupci implementační agentury programu, nicméně později byl s ohledem na princip partnerství Monitorovací výbor rozšířen i o zástupce ostatních dotčených resortů, a to konkrétně o zástupce Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a o zástupce Ministerstva průmyslu a obchodu.

Dále byly v roli pozorovatelů na zasedání Výboru zváni také zástupce Delegace Evropské komise a Ministerstva financí.

Jednací řád i Statut Monitorovacího výboru jsou pro informace uvedeny v příloze této zprávy.

2.3 Příprava na zahájení realizace programu a jeho vyhlášení

V rámci příprav na samotné zahájení realizace prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL a jeho vyhlášení bylo v ČR na ustavujícím zasedání Monitorovacího výboru pro první kolo této iniciativy přijato podrobné zadání pro zpracovatele ex-ante evaluace zajištěné ze strany Národního observatoře Národního vzdělávacího fondu, o. p. s.

Národní kancelář EQUAL v roli implementační agentury tohoto programu zpracovala v úzké spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí a v souladu s požadavky kladenými na řízení všech projektů Phare kromě operační směrnice programu i ostatní nezbytné podklady pro realizaci tohoto programu, tj. příručky pro žadatele, formuláře žádostí o grant, návrh hodnotících kritérií pro výběr podporovaných žádostí atd.

Všechny tyto přípravné práce probíhaly velmi intenzivně, neboť hlavním cílem ČR v této přípravné fázi programu bylo dohnat zpoždění v realizaci iniciativy oproti členským státům EU způsobené pozdějším zapojením do programu. Cílem příprav proto bylo nejen zpracovat kvalitní podpůrnou a řídicí dokumentaci programu, ale také zajistit, aby česká rozvojová partnerství po jejich výběru do Akce 1 měla ještě dostatek času na navázání mezinárodní spolupráce s rozvojovými partnerstvími podporovanými v rámci tohoto programu v některém z členských států EU. Klíčovým okamžikem se tak stal začátek ledna 2002, kdy již měla být všechna česká rozvojová partnerství vybraná pro podporu v Akci 1 vybrána.

K vyhlášení výzvy k předkládání žádostí o grant pro Akci 1 došlo 2. 11. 2001. V průběhu listopadu a prosince pak probíhalo intenzivní hodnocení přijatých žádostí a výběr nejlepších z nich ze strany MPSV a Monitorovacího výboru programu, a to právě s cílem umožnit vybraným rozvojovým partnerstvím zahájit realizaci Akce 1 již v lednu 2002.

MPSV a implementační agentuře určené pro tento program se podařilo do ledna 2002 skutečně vybrat všechna rozvojová partnerství vhodná pro podporu v průběhu Akce 1, což zajistilo, že i česká partnerství mohla již od ledna hledat vhodné mezinárodní partnery pro své další aktivity. Dále tím bylo také umožněno, aby všechna podpořená rozvojová partnerství, jejichž pracovní programy byly schváleny i pro realizaci v Akci 2, zahájila tuto realizační fázi svých projektů ve stejném termínu jako rozvojová partnerství podporovaná členské státy EU, tedy již v srpnu 2002.

Tohoto úspěchu při zahájení realizace programu bylo dosaženo nejen díky velmi vstřícné spolupráci Delegace Evropské komise v Praze a Generálního ředitelství pro zaměstnanost Evropské komise, ale hlavně díky urychlenému vyhlášení, výběru a zahájení realizace všech projektů vybraných pro Akci 1 ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a Monitorovacího výboru.

2.4 Výběr projektů

V České republice byl v případě prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL postup sestavování rozvojových partnerství dvoustupňový. V prvním stupni nejprve Monitorovací výbor vybral z předložených návrhů projektů v průběhu října 2001 ty návrhy charakteristik budoucích projektů, které považoval za nejpotřebnější pro Českou republiku. V tomto kroku byl výběr projektů zaměřen zejména na posouzení souladu předložených návrhů projektů s doporučeními evaluace ex-ante. V předložených návrzích projektů bylo již i uvedeno, které organizace jsou předkladatelem návrhu doporučované za další vhodné řešitele projektů v roli partnerů předkladatele. Tyto organizace pak byly v případě výběru daného návrhu projektu ze strany Monitorovacího výboru vyzvány k účasti na další přípravě a realizaci projektů.

Zástupci vybraných předkladatelů projektových návrhů se také na počátku listopadu měli možnost zúčastnit instruktážního semináře, na němž byli mj. informováni o dalším postupu prací na sestavování svých rozvojových partnerství a dokončování svých pracovních programů. Do konce listopadu pak tyto organizace předkládaly návrhy svých projektů do Akce 1, které již musely obsahovat návrh cílů, výstupů a dopadů projektu a konkrétní návrh složení daného rozvojového partnerství. Předložené návrhy projektů pro Akci 1 pak byly hodnoceny ze strany nezávislých hodnotitelů a na základě výsledků tohoto hodnocení vybral v prosinci 2001 Monitorovací výbor 20 nejlepších z nich.

Dále předkladatelé vybraných návrhů projektů v lednu až dubnu 2002 postupně rozšiřovali počet členů svých rozvojových partnerství o další organizace, jež projevíly zájem o tuto spolupráci, a vypracovali konečný návrh projektu pro realizaci tzv. Akce 2. Tyto návrhy projektů již musely obsahovat podrobnou specifikaci mezinárodní spolupráce daného rozvojového partnerství se zahraničními partnerstvími. Při přípravě těchto návrhů projektů s předkladateli spolupracovali jednak nezávislí experti a dále i pověřenými pracovníci Ministerstva práce a sociálních věcí, aby bylo zajištěno, že podrobné plány aktivit rozvojových partnerství budou odpovídat potřebám trhu práce v ČR. Předložené vypracované projekty pro Akci 2 ještě posuzoval a schvaloval Monitorovací výbor, a to na základě předchozího vyhodnocení ze strany nezávislých hodnotitelů, a nakonec vybral 10 nejlepších pro finanční podporu i v následující Akci 2, tj. v období následujících dvou až tří let (skutečná délka Akce 2 se u jednotlivých projektů lišila v návaznosti na odlišné požadavky podpořených rozvojových partnerství).

Po zhruba roční realizaci jednotlivých projektů v průběhu Akce 2 pak opět bylo příjemcům umožněno požádat o dodatečné finanční prostředky na pokračování svých projektů, a to konkrétně na jejich realizaci v rámci tzv. Akce 3, tedy v oblasti zajišťování přenosu výsledků a zkušeností získaných v průběhu předchozích fází realizace projektu do souvisejících národních i regionálních strategií a politik. V rámci výběru pro Akci 3 pak bylo vybráno celkem pět rozvojových partnerství, z nichž jedno bylo tvořeno dvěma partnerstvími účastníky se Akce 2. Podrobné informace o každém z podpořených projektů jsou uvedeny dále.

2.4.1. Kritéria hodnocení

Vedle kritérií formálních se hodnocení návrhů projektů zaměřovalo zejména na cíle projektu, výsledky a účinky projektu, partnerství a činnosti vykonávané v rámci projektu.

Ke každému kritériu bylo vypracováno několik otázek jako vodítko pro hodnotitele při jejich hodnocení. Například k hodnocení cílů projektu se jednalo o otázky:

- Nakolik jasně a konkrétně jsou cíle projektu vymezeny a vysvětleny?
- Nakolik cíle projektu odpovídají danému tématu Iniciativy Společenství EQUAL?
- Nakolik jsou cíle projektu v souladu s potřebami ČR v oblasti trhu práce a přístupu k zaměstnání?
- Nakolik jsou cíle projektu reálné?
- Nakolik jasně jsou specifikovány cílové skupiny projektu?

- Jsou cílové skupiny úplné? O které cílové skupiny by měly případně být rozšířeny?
- Nakolik jsou cílové skupiny v souladu s cíli projektu?

Při hodnocení předběžných návrhů projektů každý hodnotitel odpovídal na asi 30 takových otázek. Tyto otázky uspořádané do skupin podle hlavních kvalitativních kritérií byly navíc uvedeny i ve formuláři pro hodnocení návrhů projektů, který každý hodnotitel při svém hodnocení povinně používal.

Při hodnocení konečných návrhů projektů pro Akci 2 patřily k hlavním kvalitativním kritériím kromě výše zmíněných oblastí také:

- míra dopracování projektu (rozšíření daného rozvojového partnerství, přizpůsobení projektu potřebám ČR v porovnání s jeho zněním předloženým k hodnocení před zahájením Akce 1),
- mezinárodní spolupráce navázaná mezi rozvojovým partnerstvím a rozvojovými partnerstvími z jiných členských států EU,
- pracovní program rozvojového partnerství pro celé období realizace Akce 2,
- metody šíření a valorizace výsledků projektu,
- rozpočet.

Tato kritéria byla uplatněna v podkladech pro hodnotitele (tj. ve formuláři pro hodnocení projektů a v příručce pro hodnotitele) vztahujících se k hodnocení konečných návrhů projektů pro Akci 2 a následně schvalovaných Monitorovacím výborem.

V případě Akce 3 pak bylo hodnocení předložených žádostí o finanční prostředky programu zaměřeno zejména na metody využívané při zajišťování přenosu získaných zkušeností a vytvořených výstupů mezi zástupce místní, regionální a centrální veřejné správy, resp. mezi ostatní zainteresované zájmové skupiny.

2.4.2. Hodnotitelé projektů

Předběžné i konečné návrhy projektů do Akce 1 byly hodnoceny nezávislými experty vybranými ze strany implementační agentury a potvrzenými ze strany Monitorovacího výboru.

Každý návrh projektu do Akce 1 byl hodnocen celkem třemi hodnotiteli, a to dvěma nezávislými experty a jedním pracovníkem implementační agentury. Hodnotitelé prošli před samotným hodnocením projektů školením, které na počátku prosince 2001 uspořádala implementační agentura a které bylo zaměřeno na kritéria, postupy a dokumentaci hodnocení návrhů projektů.

I v případě hodnocení návrhů projektů do Akcí 2 a 3 byla každá žádost za účelem zajištění co nejtransparentnějšího hodnotícího procesu hodnocena více hodnotiteli.

2.5 Stručný popis implementace programu,

Pro první kolo Iniciativy Společenství EQUAL bylo v České republice vybráno na základě zajištěné evaluace ex-ante celkem 7 tematických oblastí.

Dále byly jednotlivé aktivity podporované v rámci prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL na základě výsledků a doporučení evaluace ex-ante specifikovány do podoby samostatných „opatření“ definovaných zvláště v rámci každé vybrané tematické oblasti. Takto vymezená samostatná opatření poskytovala jednotlivým zájemcům o finanční podporu z tohoto programu podrobnější informace o možném zaměření jejich projektů.

Přehled opatření vymezených na základě evaluace ex-ante pro jednotlivé podporované tematické oblasti je uveden níže ve stejné tabulce, která uvádí počty žádostí o grant předložených za účelem hodnocení do Akce 1 prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL.

Výzva k předložení žádostí o grant pro Akci 1 prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL byla ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí a Národního vzdělávacího fondu zveřejněna dne 2. 11. 2001. Do Akce 1 bylo předloženo celkem 76 žádostí o grant, z nichž bylo k podpoře v průběhu této první etapy realizace iniciativy vybráno celkem 20 žádostí. Dále však vzhledem ke kvalitě předložených žádostí o grant pro Akci 2 probíhala v letech 2002-2005 implementace pouze 10 pracovních programů rozvojových partnerství podporovaných pod 6 tématickými oblastmi (přehled vybraných tématických oblastí pro první kolo Iniciativy Společenství EQUAL v České republice, včetně přehledu realizovaných projektů v rámci prvního kola je uveden dále).

Přehled 76 žádostí o grant předložených za účelem hodnocení do Akce 1 prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL v členění podle pilířů, tématických oblastí a opatření		
Pilíř ZLEPŠOVÁNÍ ZAMĚSTNATELNOSTI		
Téma A: Zlepšování přístupu a návratu na trh práce pro osoby obtížně integrovatelné		31
Opatření 1.1	Tvorba systému prevence a pomoci podchycujícího veškerou mládež předčasně odcházející ze vzdělávání	6
Opatření 1.2	Reaktivace, inovativní postupy a podpora umístění na trh práce pro dlouhodobě nezaměstnané, nízkokvalifikované a marginalizované skupiny.	10
Opatření 1.3	Podpora integrace zdravotně postižených na otevřený trh práce	8
Opatření 1.4	Komplexní poradenství, vzdělávání a asistované umístění v zaměstnání specializované na příslušníky romské národnostní menšiny	7
Téma B: Překonávání rasismu a xenofobie ve vztahu k trhu práce		5
Opatření 2.1	Podpora multikulturního prostředí a vzdělávání v české společnosti	5
Pilíř ROZVOJ PODNIKÁNÍ		
Téma C: Otevírání procesu vytváření podniků všem, a to poskytováním nástrojů pro zakládání podniků a pro identifikaci a využívání nových příležitostí pro rozvoj zaměstnanosti v městských a venkovských oblastech		11
Opatření 3.1	Vzdělávání a poradenství začínajícím podnikatelům a samostatně výdělečně činným	11
Téma D: Posilování sociální ekonomiky (terciárního sektoru), zejména služeb se záměrem zlepšovat kvalitu práce		6

Opatření 4.1	Systémový rozvoj a diversifikace poskytovaných služeb třetího sektoru	6
Pilíř PODPORA ADAPTABILITY		
Téma E: Podporování celoživotního učení a pracovních postupů směřujících k zaměstnávání osob ohrožených diskriminací a nerovností ve vztahu k trhu práce		11
Opatření 5.1	Systémový a inovační rozvoj celoživotního učení pro pracovní integraci znevýhodněných skupin na trhu práce	4
Opatření 5.2	Regionální centra vzdělávání dospělých	6
Opatření 5.3	"Job Rotation" a sdílení pracovního místa	1
Téma F: Podpora adaptability podniků a zaměstnanců vůči strukturálním ekonomickým změnám a vůči informačním a dalším novým technologiím		6
Opatření 6.1	Rozvoj malých a středních firem prostřednictvím jejich zasíťování a vazby na velké podniky	4
Opatření 6.2	Integrační programy pro uvolňované pracovníky při restrukturalizaci velkých firem	2
Pilíř ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI MUŽŮ A ŽEN		
Téma G: Koordinace rodinného a pracovního života a reintegrace mužů a žen do trhu práce prostřednictvím vývoje flexibilnějších a účinnějších forem organizace práce a podpůrných služeb		6
Opatření 7.1	Podpora zavádění flexibilních pracovních úvazků a moderních metod zaměstnávání – možnost využití zejména ženami	2
Opatření 7.2	Rozvoj pečovatelských a jiných místních služeb umožňujících sladění rodinného života a zaměstnání - při využití práce nezaměstnaných	2
Opatření 7.3	Reintegrace osob, zejména žen vracejících se na trh práce včetně zpřístupnění informačních technologií	2

Na základě hodnocení předložených 76 žádostí o grant bylo vybráno 20 rozvojových partnerství k realizaci Akce 1 prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL.

Přehled 20 žádostí o grant, které byly vybrány k účasti na Akci 1 prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL, v členění podle pilířů, tematických oblastí a opatření		
Pilíř ZLEPŠOVÁNÍ ZAMĚSTNATELNOSTI		
Téma A: Zlepšování přístupu a návratu na trh práce pro osoby obtížně integrovatelné		8
Opatření 1.1	Tvorba systému prevence a pomoci podchycujícího veškerou mládež předčasně odcházející ze vzdělávání	1
Opatření 1.2	Reaktivace, inovativní postupy a podpora umístění na trh práce pro dlouhodobě nezaměstnané, nízkokvalifikované a marginalizované skupiny.	3
Opatření 1.3	Podpora integrace zdravotně postižených na otevřený trh práce	2
Opatření 1.4	Komplexní poradenství, vzdělávání a asistované umístění v zaměstnání specializované na příslušníky romské národnostní menšiny	2
Téma B: Překonávání rasismu a xenofobie ve vztahu k trhu práce		1
Opatření 2.1	Podpora multikulturního prostředí a vzdělávání v české společnosti	1
Pilíř ROZVOJ PODNIKÁNÍ		
Téma C: Otevírání procesu vytváření podniků všem, a to poskytováním nástrojů pro zakládání podniků a pro identifikaci a využívání nových příležitostí pro rozvoj zaměstnanosti v městských a venkovských oblastech		2
Opatření 3.1	Vzdělávání a poradenství začínajícím podnikatelům a samostatně výdělečně činným	2
Téma D: Posilování sociální ekonomiky (terciárního sektoru), zejména služeb se záměrem zlepšovat kvalitu práce		2
Opatření 4.1	Systémový rozvoj a diversifikace poskytovaných služeb třetího sektoru	2

Pilíř PODPORA ADAPTABILITY		
Téma E: Podporování celoživotního učení a pracovních postupů směřujících k zaměstnávání osob ohrožených diskriminací a nerovností ve vztahu k trhu práce		4
Opatření 5.1	Systémový a inovační rozvoj celoživotního učení pro pracovní integraci znevýhodněných skupin na trhu práce	1
Opatření 5.2	Regionální centra vzdělávání dospělých	2
Opatření 5.3	"Job Rotation" a sdílení pracovního místa	1
Téma F: Podpora adaptability podniků a zaměstnanců vůči strukturálním ekonomickým změnám a vůči informačním a dalším novým technologiím		2
Opatření 6.2	Integrační programy pro uvolňované pracovníky při restrukturalizaci velkých firem	2
Pilíř ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI MUŽŮ A ŽEN		
Téma G: Koordinace rodinného a pracovního života a reintegrace mužů a žen do trhu práce prostřednictvím vývoje flexibilnějších a účinnějších forem organizace práce a podpůrných služeb		1
Opatření 7.1	Podpora zavádění flexibilních pracovních úvazků a moderních metod zaměstnávání – možnost využití zejména ženami	1

Akce 1 byla v prvním kole Iniciativy Společenství EQUAL realizována v období leden – druhá polovina června 2002.

V průběhu Akce 1 navázala česká rozvojová partnerství spolupráci s partnery z celkem 11 členských zemí EU. Nejvíce mezinárodních partnerů pochází z Německa (7), dále pak z Nizozemí a Rakouska (po 5), a z Velké Británie a Francie (po 4).

Začátek Akce 2 se u jednotlivých rozvojových partnerství lišil v závislosti na datu podpisu grantové smlouvy (říjen-listopad 2002). Délka Akce 2 pro jednotlivá rozvojová partnerství byla stanovena na 28 až 30 měsíců. Průměrná výše grantu udělená českému rozvojovému partnerství pro Akci 2 dosahovala výše 665.000 EUR.

Přehled a stručný popis 10 rozvojových partnerství, která byla podporována v prvním kole Iniciativy Společenství EQUAL v rámci Akce 2, je uveden v následujícím rámečku.

Přehled a stručný popis 10 rozvojových partnerství podporovaných v rámci Akce 2 prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL	
Pilíř ZLEPŠOVÁNÍ ZAMĚSTNATELNOSTI	
5	
Téma A; Opatření 1.2	<p>Projekt: <i>Kompas – program podpory aktivace vlastních schopností pro uchazeče o zaměstnání bez středního vzdělání obtížně uplatnitelných na trhu</i></p> <p>Předkladatel: Regionální rozvojová agentura Ústeckého kraje, a. s.</p> <p>Stručný popis projektu: Cílem projektu bylo zlepšit uplatnění osob s nízkou kvalifikací (zejména mladých, včetně Romů) na trhu práce prostřednictvím metodiky koordinující několik forem odborného vzdělávání z oblasti školství (např. forma vzdělávání dospělých ve dvouletých učebních oborech) a aktivní politiky zaměstnanosti (např. rekvalifikace), která povede k získání obecně uznávaného certifikátu. V rozvojovém partnerství byly sdruženy zkušené organizace různého druhu, což dává dobré předpoklady pro dosažení stanovených cílů. Idea projektu byla uplatnitelná i v dalších regionech České republiky.</p>
Téma A; Opatření 1.2	<p>Projekt: <i>Vytvoření metodiky pro zaměstnávání obtížně zaměstnatelných skupin obyvatelstva, obzvláště se ZP, na ekologické činnosti – separaci odpadů</i></p> <p>Předkladatel: Charita Opava</p> <p>Stručný popis projektu: Projekt hodlal zlepšit situaci dlouhodobě nezaměstnaných osob, zejména osob se ZP, zvýšením jejich šancí na zaměstnání vytvořením chráněné dílny, v níž by se demontoval, třídil a ekologicky likvidoval specifický odpad (např. chladničky, televizory, počítače). V rámci projektu rozvojové partnerství navrhlo vypracovat metodiku vytváření nových pracovních míst zaměřených na zmíněné činnosti a tuto metodiku ověřit. Metodika je využitelná v širším měřítku. Kromě aspektu podpory zaměstnanosti měl projekt i pozitivní aspekt ekologický.</p>
Téma A; Opatření 1.3	<p>Projekt: <i>Podporované zaměstnávání – rozšíření metodiky, národní a evropská spolupráce</i></p> <p>Předkladatel: Občanské sdružení RYTMUS</p> <p>Stručný popis projektu: Projekt přišel s myšlenkou metodiky podporovaných pracovních míst pro zdravotně postižené občany. V projektu nechyběla návaznost na předchozí zkušenosti předkladatelů a dokonce na využití existujících zahraničních zkušeností. Projekt stavěl na silném propojení rozvojového partnerství při dosahování tohoto cíle. Projekt měl velmi dobrý teoretický úvod. Navazující cíle, účinky, metody a postupy svědčí o velmi dobře zvládnuté problematice. Cílové skupiny byly široce vymezeny, předkladatelé přišli s konkrétní vizí, inovativními postupy a konkrétním způsobem, jak hodlají výstupy projektu implementovat celorepublikově.</p>

<p>Téma A; Opatření 1.3</p>	<p><u>Projekt:</u> <i>Integrované poradenství pro znevýhodněné osoby na trhu práce v kontextu národní a evropské spolupráce</i></p> <p><u>Předkladatel:</u> Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity, Brno</p> <p><u>Stručný popis projektu:</u> Projekt reagoval na potřebu vzniku integrovaného poradenského programu pro zdravotně postižené skupiny dětí a dospělých. Podpora dokončení základního vzdělání, správný výběr další školy, podpora při dokončení středního vzdělání a umístění na trhu práce hrála významnou roli při integraci cílové skupiny do společnosti. Jednalo se o soubor zdravotních, pedagogických a sociálních aktivit, které by vytvářely ucelený propojený systém. Předpokladem pro vytvoření takového systému byla silná spolupráce jednotlivých partnerů s podporou zahraničních zkušeností.</p>
<p>Téma B; Opatření 2.1</p>	<p><u>Projekt:</u> <i>VARIANTY – interkulturní vzdělávání</i></p> <p><u>Předkladatel:</u> Člověk v tísni – spol. při ČT, o. p. s.</p> <p><u>Stručný popis projektu:</u> Cílem projektu byla snaha o změnu společenského klimatu intolerance a nedůvěry k odlišným sociokulturním skupinám, podpora trendů k vytvoření otevřené a tolerantní společnosti a přispění k důslednějšímu uplatňování principu rovnosti jedinců i skupin. Dále projekt vytvářel vzdělávací programy pro všechny úrovně vzdělávání, prohluboval znalosti majority o menšinách a implementovat výstupy projektu Phare 99 Varianty – projekt podpory zlepšování vztahů mezi majoritou a minoritami v ČR.</p>
<p>Pilíř ROZVOJ PODNIKÁNÍ</p>	<p>2</p>
<p>Téma C; Opatření 3.1</p>	<p><u>Projekt:</u> <i>CePo – Cesta k podnikání</i></p> <p><u>Předkladatel:</u> Trexima, spol. s r. o.</p> <p><u>Stručný popis projektu:</u> Projekt byl zaměřen na vybudování informačního systému zaměřeného na získávání informací o podmínkách nabytí živnostenského oprávnění. Terminály systému – informační kiosky byly umístěny na jednotlivých úřadech práce tak, aby tento systém byl dostupný všem uchazečům o zaměstnání v České republice. Projekt tak naplňoval záměr programu Equal napomoci primárně ohroženým skupinám na trhu práce k přístupu k samostatnému podnikání.</p>
<p>Téma C; Opatření 3.1</p>	<p><u>Projekt:</u> <i>Vzdělávání a poradenství začínajícím podnikatelům prostřednictvím sítě "Start-business-center"</i></p> <p><u>Předkladatel:</u> Kazuist, spol. s r. o.</p> <p><u>Stručný popis projektu:</u> Projekt řešil rozvoj aktivit v oblasti podpory začínajících podnikatelů především s využitím stávajících poradenských sítí, firem a kapacit, které budou získávat akreditaci „start-business-center“. Cílem projektu bylo vytvoření sítě implementačních středisek, aktivizace podnikatelského potenciálu v rámci diskriminovaných skupin a posílení procesu samozaměstnávání. Projekt vyvíjel progresivní vzdělávací metody a programy pro začínající podnikatele, zjednodušoval přístup diskriminovaných skupin k relevantním informacím a snižoval riziko spojené ze začátkem podnikatelských aktivit.</p>

Pilíř PODPORA ADAPTABILITY		2
<p>Téma E; Opatření 5.3</p>	<p><u>Projekt:</u> <i>Flexibilní pracoviště</i></p> <p><u>Předkladatel:</u> DHV CR, spol. s r. o.</p> <p><u>Stručný popis projektu:</u> Projekt usiloval o prosazení metody “job rotation” v podmínkách České republiky a tím hodlal přispět ke zvýšení zaměstnanosti osob na pružný pracovní úvazek a také ke zvýšení účasti na vzdělávání zaměstnaných pracovníků. Zaměřoval se jednak na identifikaci bariér, které v ČR brání širšímu uplatnění zmíněné metody, a jednak na vypracování metodického postupu, jak metodu “job rotation” využívat. Navržené rozvojové partnerství sdružovalo zkušené organizace včetně orgánů sociálních partnerů na národní úrovni.</p>	
<p>Téma F; Opatření 6.2</p>	<p><u>Projekt:</u> <i>Integrační program pro uvolňované pracovníky při restrukturalizaci ocelářského průmyslu</i></p> <p><u>Předkladatel:</u> RPIC – ViP, s. r. o.</p> <p><u>Stručný popis projektu:</u> Projekt byl založen na další perspektivě uvolňování dalších pracovníků v důsledku restrukturalizace ocelářského průmyslu v Moravskoslezském kraji, která se dotýká značného spektra zaměstnanců a ovlivňuje i chování zaměstnavatelů a představitelů kraje z obavy sociálního dopadu a negativních doprovodných jevů. Vedle úřadů práce se zabývá řešením problému propouštěných zaměstnanců tzv. Regionální zaměstnanecká agentura, která koordinací s hutními podniky a jejich specializovanými útvary, tzv. podnikovými zaměstnaneckými agenturami, zahájila zabezpečování služeb pro uvolňované pracovníky i pro jejich potencionální nové nebo staronové zaměstnavatele. Celý program měl dvě základní části, a to část provozní, která spočívala v poskytování individuálních služeb pro uvolňované pracovníky, a část vývojovou, jejíž těžiště leželo v identifikaci, přípravě a implementaci nových nástrojů a integračních programů včetně využití transferu zahraničních zkušeností, neboť se stejnými problémy se potýkaly vyspělé evropské státy před deseti lety, ale na rozdíl od naší situace se jednalo o dlouhodobě připravovaný a organizovaný proces v rámci spolupráce zaměstnavatelských svazů, zaměstnavatelských odborů, státních a regionálních představitelů. Předkladatelé v rámci Iniciativy Společenství EQUAL předkládali tuto druhou část k realizaci.</p>	

Piliř ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI MUŽŮ A ŽEN	1
<p>Téma G; opatření 7.1</p>	<p>Projekt: <i>Podmínky pro sladování profesního a rodinného života – partnerství v rodině</i></p> <p>Předkladatel: Český svaz žen</p> <p>Stručný popis projektu: Ústředním motivem projektu bylo téma pilíře č. 4 - rovné příležitosti, se zvláštním důrazem na sladování profesního a rodinného života. Předkladatelé si kladli za cíl pomoci různým skupinám znevýhodněných žen hledajícím umístění na trhu práce. Formy navrhované pomoci byly různorodé – podpora podnikatelských aktivit, ucelení metodiky vzdělávání, lepší využívání stávajících prostředků. Rozsah zapojovaných institucí, postupy řešení, způsoby a metodiky práce na projektu byly komplexní a počítaly s multiplikačním efektem. Výstupem celého projektu byla získaná představa o celospolečenském dopadu (ženy, odboráři, zaměstnavatelé, veřejnost), využití zjištěných metodik a inovací k jejich aktivnímu zapojení do tvorby politiky zaměstnanosti.</p>

Pro podporu v Akci 3 tedy pro pokračování i ve fázi zajišťování přenosu získaných zkušeností do regionálních a národních programů a strategií pak byly vybrány projekty následujících předkladatelů:

- Občanské sdružení RYTMUS,
- RPIC – ViP, s. r. o.,
- Trexima, spol. s r. o. a Kazuist spol. s r.o. (v tomto případě se dvě rozvojová partnerství podporovaná již v Akcích 1 a 2 spojila za účelem společné účasti na této třetí, závěrečné fázi realizace jejich projektů),
- Regionální rozvojová agentura Ústeckého kraje, a. s.,
- Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity, Brno.

Více informací o jednotlivých výše uvedených projektech je možné získat na MPSV u Odboru pro řízení pomoci z ESF.

2.6 Příklady podporovaných aktivit

Dále uvádíme přehled některých aktivit, které byly v rámci programu podporovány. Konkrétní zaměření aktivit realizovaných v rámci jednotlivých projektů však vždy záleželo na konkrétním zaměření projektů i na specifických potřebách cílových skupin, na něž byl projekt zaměřen.

- Vyhledávání a práce s cílovými skupinami;
- Zpracovávání analýz bariér cílových skupin při vstupu na trhu práce;
- Vývoj individuální služeb pro zástupce cílových skupin;
- Vyhledávání zaměstnavatelů a podpora umístění zástupců cílových skupin na trhu práce;
- Příprava metodických materiálů a vzdělávacích programů;
- Vyhledávání pracovních příležitostí vhodných pro zástupce cílových skupin;

- Komplexní poradenství zaměřené na problematiku vzdělávání a zaměstnání;
- Rozvoj sociálních služeb;
- Inovativní programy podporující multikulturní prostředí ve všech typech organizací;
- Vývoj a realizace politik rovných příležitostí na pracovišti;
- Vývoj podpůrných služeb pro malé a střední podniky;
- Vývoj a rozvoj komunitních center;
- Vývoj integrálního systému kvality sociálních a komunitních služeb;
- Poradenství zaměřené na podporu firem při zavádění konceptu flexibilních pracovních míst;
- Ostatní aktivity zajišťující realizaci vyhlášených opatření v rámci podporovaných tématických oblastí programu.

Mezi nepodporované aktivity naopak patřily jakékoli aktivity realizované na ziskovém základě či nákupy budov, pozemků a dopravních prostředků.

2.7 Harmonogram realizace prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL v ČR

Akce 1 byla zahájena v lednu 2002 a pokračovala až do zahájení Akce 2, ke kterému došlo v srpnu 2002. A ačkoli bylo v ČR na Akci 1 určeno podstatně menší časové období než v ostatních zemích do této iniciativy zapojených, všechna rozvojová partnerství vybraná pro podporu v této první fázi realizace programu byla schopna vyhledat v tomto prvním období realizace svého projektu zahraničního partnera. Zcela určitě to bylo také podpořeno i prostřednictvím intenzivní spolupráce implementační agentury v této oblasti, která mohla vzhledem k relativně omezenému počtu podpořených partnerství v ČR každému z nich věnovat individuální pomoc v této oblasti.

Na Akci 1 pak pro deset nejlepších rozvojových partnerství navazovala realizace Akce 2, která mohla dle požadavků jednotlivých partnerství trvat až do prvního čtvrtletí roku 2005.

V rámci Akce 3 pak bylo celkem podpořeno pět rozvojových partnerství z deseti vybraných pro účast v Akci 2. Akce 3 pak pro jednotlivá vybraná partnerství trvala celkem 12 měsíců, a to tak, aby u každého z nich skončila zároveň s Akcí 2. Proto i projekty vybrané pro účast v Akci 3 byly ukončovány až v prvním čtvrtletí roku 2005.

Přehled klíčových dat při realizaci prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL v ČR je uveden v následující tabulce.

Klíčový moment či etapy v realizaci prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL	Datum, termín či stanovená doba trvání
Rozhodnutí o zapojení ČR do programu	18. 6. 2001
Vyhlášení programu a první výzvy k předkládání žádostí o grant	2. 11. 2001
Zahájení aktivit Akce 1	2. 1. 2002
Ukončení aktivit Akce 1	20. 6. 2002
Zahájení aktivit Akce 2	Srpen 2002
Zahájení aktivit Akce 3	Říjen 2003
Ukončení aktivit Akcí 2 a 3	Březen 2005

Přehled jednotlivých podpořených rozvojových partnerství v průběhu jednotlivých akcí prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL bylo uvedeno již výše.

2.8 Financování prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL v ČR

Vzhledem k tomu, že bylo první kolo Iniciativy Společenství EQUAL v ČR realizováno formou předvstupní pomoci Phare, konkrétně v rámci Národního programu Phare 2002, bylo nezbytné náklady na přípravu celého prvního kola, včetně nákladů na realizaci Akce 1 v ČR krýt z vlastních prostředků ČR. (Jednotlivé projekty Národního programu Phare 2002 bylo totiž Delegaci Evropské komise v Praze možné předkládat až na jaře 2002, a nebylo proto možné se zástupci Delegace vyjednat podíl prostředků Phare i na financování těchto přípravných fází programu).

Akce 1 s celkovým rozpočtem Kč 4 000 000,-- tak byla plně financována z rozpočtové kapitoly MPSV. Prostředky byly mezi 20 vybraných rozvojových partnerství rozděleny rovnoměrně, a to ve výši Kč 200 000,-- na jedno rozvojové partnerství.

V rámci Akce 2, kdy se již od počátku realizace prvního kola v ČR předpokládala podpora 9 – 12 rozvojových partnerství z původních 20 rozvojových partnerství vybraných pro účast v Akci 1, bylo již využito spolufinancování prostředky programu Phare 2002. Z tohoto důvodu je také celkový objem prostředků určený na tuto fázi realizace programu stanoven v EUR. V průběhu této fáze realizace jednotlivých projektů tak bylo možné poskytnout každému z projektů maximálně EUR 750 000,--. Minimální objem prostředků určený na Akci 2 jednotlivých projektů byl stanoven na EUR 100 000,--. Celkový objem všech prostředků na celou tuto fázi programu pak činil EUR 6 650 000,--.

V rámci Akce 3 bylo také využito spolufinancování prostředky Phare, přičemž celkový počet podpořených projektů se již na počátku realizace programu předpokládal ve výši 4-5 projektů podpořených již v průběhu Akce 2. Maximální objem prostředků určených na jeden konkrétní projekt byl stanoven na EUR 400 000,-- a celkový objem prostředků určených pro celou Akci 3 pak na EUR 950 000,--.

Akce 4 představovala v rámci prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL v souladu s výše řečeným prostředky určené na zajištění technické asistence programu, tedy výdaje určené na financování aktivit implementační agentury prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL, kterou byla Národní kancelář EQUAL. Ani tato akce však nebyla stejně jako Akce 1 hrazena prostřednictvím programu Phare, a proto celkový objem prostředků na ni vynaložený, což bylo EUR 400 000,--, byl hrazen z rozpočtové kapitoly MPSV.

Celkový podíl prostředků Phare ku podílu prostředků rozpočtové kapitoly MPSV vynaložených v průběhu Akcí 2 a 3 odpovídal poměru 52,6 % : 47,4 %.

Po zohlednění výdajů rozpočtové kapitoly MPSV vynaložených na zajištění Akce 4 však poměr spolufinancování prostředků Phare ku podílu prostředků rozpočtové kapitoly MPSV vynaložených v rámci celé realizace prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL odpovídal poměru 50 % : 50 %.

Celkový přehled prostředků vynaložených jak z programu Phare, tak i z národních zdrojů je uveden v následující tabulce.

Etapa prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL	Prostředky rozpočtové kapitoly MPSV	Prostředky programu Phare	Celková prostředků výše
Akce 1	KČ 400 000,--	KČ 0,--	KČ 400 000,--
Akce 2	EUR 3 497 900,--	EUR 3 152 100,--	EUR 6 650 000,--
Akce 3	EUR 499 700,--	EUR 450 300,--	EUR 950 000,--
Akce 4	EUR 400 000,--	EUR 0,--	EUR 400 000,--

Pozn.: Údaje jsou uvedeny v případě Akce 1 v Kč z toho důvodu, že Akce 1 nebyla považována za součást projektu Phare, na jehož základě bylo první kolo Iniciativy Společenství EQUAL v ČR realizováno. Ostatní akce tvořily buď přímo součást projektu Phare či byly považovány za součást národního spolufinancování prostředků Phare, a proto jsou uváděny v EUR.

Z celkových nákladů určených na realizaci jednotlivých projektů byly náklady na Akci 1 určeny primárně na přípravu smluv o národní a mezinárodní spolupráci, jejichž zpracování a včasné předložení implementační agentuře bylo základním předpokladem pro zahájení hodnocení těchto smluv, které v konečném důsledku znamenalo pro zpracovatele nejlepších smluv možnost pokračovat v realizaci projektu v průběhu Akce 2.

V případě Akcí 2 a 3 mohlo být 7 % rozpočtu jednotlivých projektů určeno na úhradu fixních nákladů, 15 % rozpočtu jednotlivých projektů mohlo být využito na dodávky zboží a služeb a pro nákup vybavení nezbytně nutného pro realizaci projektu mohlo být také využito maximálně 15 % rozpočtu projektu.

2.9 Realizace plateb v rámci prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL

V rámci prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL byly příjemcům vypláceny zálohové platby ve výši 80 % rozpočtu projektu na prvních 12 měsících realizace projektu.

Před realizací následných průběžných plateb byli příjemci finančních prostředků programu povinni předložit implementační agentuře průběžné zprávy o realizaci projektů a také plán aktivit a návrh rozpočtu na další období.

Závěrečné platby pak byly příjemcům proplaceny na základě jimi zpracovaných závěrečných zpráv.

Z celkových EUR 8 000 000,-- určených na první kolo Iniciativy Společenství EQUAL z předvstupní pomoci Phare a státního rozpočtu ČR bylo nakonec vzhledem k úsporám při realizaci jednotlivých projektů, resp. vzhledem k neuskutečnění všech původně plánovaných aktivit ze strany projektových realizátorů nakonec využito cca 80 % prostředků tohoto programu. Tento poměr celkového využití prostředků programu přibližně také odpovídá průměru využití prostředků jednotlivými příjemci.

2.10 Přehled cílů a indikátorů programu

Vzhledem k tomu, že první kolo Iniciativy Společenství EQUAL bylo v ČR realizováno formou programu Phare, byly hlavní cíle i indikátory stanovené na úrovni programy vymezeny v projektové fiši neboli základním dokumentu používaném při realizaci předvstupní pomoci Phare.

Závěrečná zpráva prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL České republiky

Globálním cílem prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL v České republice bylo zajištění, že ČR splní všechny své závazky vyplývající z členství v EU, včetně splnění cílů ekonomické, politické a měnové spolupráce.

Programovým cílem prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL v ČR pak byla podpora ČR při přípravě na čerpání prostředků z Evropského sociálního fondu se zvláštním důrazem na čerpání finanční podpory prostřednictvím Iniciativy Společenství EQUAL. Dále bylo již při přípravě projektové fiše předpokládáno, že realizace tohoto projektu Phare přispěje také např. k dosažení některých dalších priorit ČR vytyčených ještě před vstupem do EU, a to k boji proti diskriminaci, k podpoře tvorby nových pracovních míst, podpoře rovných příležitostí mužů a žen na trhu práce a přístupu ke vzdělávání či vytváření partnerství veřejného sektoru s neziskovými organizacemi.

Na úrovni programu pak byly k výše uvedeným cílům stanoveny ověřitelné indikátory umožňující vyhodnotit, zda bylo prostřednictvím realizace programu výše uvedených cílů dosaženo. Přehled těchto indikátorů stanovených na úrovni celého programu je uveden v následující tabulce.

Cíle prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL	Stanovené indikátory
Globální cíl: zajištění, že ČR splní všechny své závazky vyplývající z členství v EU, včetně splnění cílů ekonomické, politické a měnové spolupráce	Uznání splnění závazků vyplývajících České republice z členství v EU ze strany EK
Programový cíl: podpora ČR při přípravě na čerpání prostředků z Evropského sociálního fondu se zvláštním důrazem na čerpání finanční podpory prostřednictvím Iniciativy Společenství EQUAL.	<p>Fungující institucionální rámec a absorpční kapacita pro implementaci ESF, zvláště Iniciativy Společenství EQUAL, jako přípravy ČR na rozšíření EU zahrnující vývoj struktur, procedur a nástrojů pro implementaci Iniciativy Společenství EQUAL, včetně vytvoření potřebné dokumentace, řídicích a informačních materiálů.</p> <p>Efektivní fungování rozvojových partnerství vytvořených v oblasti zaměstnanosti a v rámci administrativních, školících a konzultačních struktur.</p> <p>Počet kvalitních podaných projektů a počet smluv o mezinárodní spolupráci uzavřených českými rozvojovými partnerstvími v průběhu prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL a využitelných pro druhé kolo Iniciativy Společenství EQUAL.</p> <p>Připravenost služeb zaměstnanosti a ostatních klíčových aktérů na poli zaměstnanosti zapojit se do druhého kola Iniciativy Společenství EQUAL po jeho vyhlášení v roce 2004.</p> <p>Všeobecné povědomí o Iniciativě Společenství EQUAL a boji s nerovnostmi na trhu práce v ČR.</p>

Dále byly na úrovni programu stanoveny také očekávané výsledky a indikátory pro ověření, zda bylo těchto výsledků skutečně dosaženo.

Přehled očekávaných výsledků stanovených na úrovni programu i indikátorů pro jejich ověření je uveden v následující tabulce.

Očekávané výsledky	Stanovené indikátory
Vývoj a využívání nových způsobů boje se všemi formami diskriminace a nerovnostmi, kterým na trhu práce čelí nejvíce znevýhodněné skupiny osob, prostřednictvím mezinárodní spolupráce a vytvoření nových vzdělávacích materiálů (školicích kurzů, metodických materiálů, pracovních sešitů, školicích počítačových programů, diagnostických nástrojů jako jsou testy atd.)	9-12 českých rozvojových partnerství zahrnujících minimálně 50 českých institucí zaměřených na nejméně 3 z celkového počtu 9 tématických oblastí programu (fungujících již v srpnu 2002) 9-12 mezinárodních partnerství zahrnujících české instituce za účelem společné spolupráce při řešení problémů znevýhodněných skupin jak na národním, tak i evropském trhu práce (fungujících již v srpnu 2002).
Metodiky pro nové formy zaměstnání znevýhodněných skupin podporované inovativními metodami pro aktivity zabývající se poskytováním informací a poradenství zástupcům cílových skupin a odrážejících specifické potřeby těchto skupin při jejich přístupu na trhu práce.	Inovativní školící materiály (pro přibližně 100 různých výstupů pro 50 kurzů) a metodické materiály (8 – 15) vytvořené českými rozvojovými partnerstvími v úzké spolupráci se zahraničními partnerstvími do ledna 2005.
Inovativní metody identifikace, kontaktování a registrace zástupců znevýhodněných skupin na trhu práce za účelem zvýšení jejich zaměstnatelnosti.	1000-1500 proškolených zástupců cílových skupin v průběhu vývoje školících a metodických materiálů. Počet příjemců z řad cílových skupin by se měl ještě výrazně navýšit po ukončení projektů v rámci tohoto programu a při jejich širším uplatnění (např. v rámci některého z programů hlavního proudu ESF) již v lednu 2005.
Vytvoření sítí mezi státními úřady, sociálními partnery, nestátními neziskovými organizacemi a školícími institucemi při společných snahách bojovat proti diskriminaci cílových skupin a při vytváření prostředí pro dialog a vzájemnou spolupráci různých aktérů zabývajících se znevýhodněnými skupinami.	Vytvoření 3 – 6 tématických sítí zahrnujících minimálně 50 českých institucí zabývajících se tématickými oblastmi prvního kola a zahrnujících nejrůznější typy subjektů působících ve všech regionech ČR.

V rámci jedné z evaluací prvního kola provedených z iniciativy Ministerstva financí ČR bylo naplnění stanovených indikátorů potvrzeno. V některých případech však evaluátoři doporučili v případě dalších programů formulovat znění jednotlivých indikátorů precizněji.

2.11 Podpůrné aktivity pro zajištění přenosu získaných zkušeností a výstupů do národních a regionálních politik a strategií

Mezi nejdůležitější podpůrné aktivity pro zajištění přenosu získaných zkušeností a výstupů do národních a regionálních politik a strategií nebyly pro podporu naplnění principu

Závěrečná zpráva prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL České republiky

mainstreaming na úrovni projektového řízení patřily národní mainstreamingová strategie a národní tématické skupiny.

Národní mainstreamingová strategie ČR zpracovaná v rámci prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL identifikovala 7 hlavních kroků a činností v oblasti mainstreaming. Ke každé činnosti také jednoznačně přiřazovala odpovědnost za její zajištění (přehled vymezených kroků, činností i odpovědných subjektů ukazuje následující tabulka).

Krok	Činnost	Zodpovědnost
1	Identifikovat klíčové zkušenosti	rozvojová partnerství, národní tématické skupiny, evropské tématické skupiny
2	Objasnit hlavní inovativní prvek v identifikované klíčové znalosti	rozvojová partnerství
3	Objasnit, co bylo příčinou dosažených výsledků	rozvojová partnerství
4	Identifikovat nejvhodnější cílovou skupinu	rozvojová partnerství
5	Diseminace (šíření) dosaženého výsledku mezi zástupci laické i odborné veřejnosti a nejrůznějších zainteresovaných organizací a institucí	rozvojová partnerství, implementační agentura
6	Zhodnocení dosaženého výsledku při diseminačních aktivitách	rozvojová partnerství, národní tématické skupiny, cílová skupina
7	Přenos zkušenosti a aktivit na další vhodnou cílovou skupinu	rozvojová partnerství, národní tématické skupiny, cílová skupina

Zdroj: Národní mainstreamingová strategie prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL

V rámci prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL byly založeny celkem čtyři národní tématické skupiny. Jednotlivé národní tématické skupiny se dále na základě zaměření podporovaných projektů rozdělily do několika pracovních skupin.

Přehled těchto národních tématických skupin i jednotlivých vytvořených pracovních skupin:

- Národní tématická skupina zaměstnatelnost:
 - pracovní skupina pro integraci mladých lidí;
 - pracovní skupina pro integraci ZPS;
 - pracovní skupina pro multikulturalitu;
- Národní tématická skupina podnikání:
 - pracovní skupina pro podnikání;
- Národní tématická skupina adaptabilita:
 - pracovní skupina pro podporu adaptability;
- Národní tématická skupina pro rovné příležitosti žen a mužů:
 - pracovní skupina pro podporu rovných příležitostí žen a mužů.

Pro jednotlivé národní tématické skupiny byla zpracována ještě tematická mainstreamingová strategie, jejíž obsah je možno na základě závěrů průběžné evaluace rozdělit na následující části:

- posouzení projektu zúčastněných rozvojových partnerství;

- popis současné situace cílových skupin;
- seznam relevantních dokumentů;
- stručný popis současné vládní/regionální politiky vztahující se k danému problému a cílovým skupinám;
- konkrétní strategie projektu.

Dále průběžné hodnocení ukazuje, že jednotlivé mainstreamingové strategie neměly tematický přístup, ale byly tvořeny na základě analýzy projektů a jejich mainstreamingové strategie. Projektová mainstreamingová strategie se snažila odpovědět zejména na tyto otázky:

- Co? (Odpovědi byly zejména dobrá praxe a praktiky.)
- Komu? (Odpovědi byly cílové skupiny.)
- Jak? (Odpovědi byly aktivity a nástroje.)
- Kdy? (Odpovědi byly časový harmonogram.)

Navzdory snaze definovat předmět mainstreamingu nedošlo v případě prvního kola k výběru inovativních prvků, místo toho byly brány v úvahu veškeré výstupy projektů, jejichž přehled je uveden dále.

2.12 Kontrola realizace programu i jednotlivých projektů

Všechny programové i projektové aktivity realizované v rámci prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL byly ze strany MPSV a implementační agentury průběžně kontrolovány. Cílem kontrol bylo ověření souladu mezi stanovenými pravidly Phare a skutečně realizovanými aktivitami.

Kontroly probíhaly na několika stupních řízení programu, a proto byly realizovány několika odlišnými způsoby. Základním kontrolním nástrojem využívaným zejm. ze strany implementační agentury byla kontrola průběžných a na závěr realizace jednotlivých projektů i závěrečných monitorovacích zpráv vypracovaných řešiteli jednotlivých podpořených projektů. Každý podpořený projekt rekapituloval v těchto zprávách průběh jednotlivých projektových aktivit i čerpání finančních prostředků určených na tyto projekty. Popisu proběhlých projektových aktivit byly určeny technické monitorovací zprávy a popisu postupného čerpání svěřených finančních prostředků byly určeny finanční monitorovací zprávy.

Všechny tyto zprávy byly ze strany zástupců podpořených projektů předkládány v pravidelných intervalech pracovníkům implementační agentury ke kontrole. Na základě provedené kontroly mohli pracovníci implementační agentury požádat o doplnění zprávy či vyjasnění zjištěných sporných částí či v případě zjištění větších nejasností mohli provést přímo na místě u daného projektového realizátora monitorovací návštěvu.

Monitorovací návštěvy mohly být zaměřené jen na kontrolu věcné části realizovaného projektu, v tom případě byly označovány za monitorovací návštěvy technické. V případě, že byly tyto návštěvy zaměřeny na finanční aspekty daného projektu, byly tyto návštěvy označovány za návštěvy finanční. V případě potřeby bylo samozřejmě možné provádět technickou i finanční monitorovací návštěvu u příjemce ve stejném termínu.

Monitorovací návštěvy byly v průběhu realizace programu využívány i jako další kontrolní nástroj správné realizace jednotlivých projektů. Ze všech provedených monitorovacích návštěv byly pořízeny zápisy, s nimiž byly všechny kontrolované subjekty seznámeny. V současné době jsou zápisy z provedené kontrolní činnosti, stejně jako všechny monitorovací zprávy vypracované v průběhu realizace programu ze strany příjemců archivovány na MPSV:

Jinou oblastí kontroly zabezpečovanou zejm. pracovníky implementační agentury byla kontrola předložených žádostí o platby. Součástí každé žádosti o platbu byly také zprávy o projektu, a to zprávy vypracované jak v českém, tak i anglickém jazyce.

Po provedení všech nezbytných kontrol této dokumentace byly žádosti o platby předány z implementační agentury na MPSV za účelem provedení příslušných plateb.

Dalším nástrojem kontroly realizace programu i jednotlivých projektů byla kontrola plnění povinností implementační agentury vykonávaná již přímo ze strany MPSV. Tato kontrola byla prováděna také pravidelně po celé období realizace programu, a to na základě zpráv o činnosti implementační agentury. V těchto zprávách, jejichž schválení ze strany MPSV bylo podmínkou pro uvolnění jakýchkoli plateb pro implementační agenturu, podávala implementační agentura podrobné informace o činnostech vykonaných v uplynulém, zpravidla několikaměsíčním období. I tyto zprávy jsou v současné době archivovány na MPSV.

2.13 Publicita programu

Publicita programu byla zajištěna nejen prostřednictvím informačních akcí organizovaných při a po vyhlášení programu na národní úrovni ČR, ale i během realizace prvního kola v ČR. Odbor řízení pomoci z ESF za dobu realizace programu připravil v úzké spolupráci s implementační agenturou velký počet nejrůznějších metodických příruček pro příjemce, ale i informační příručky a letáky o programu zaměřené na poskytování informací i pro zájemce z řad laické a odborné veřejnosti.

Mezi příručky zpracované během realizace Iniciativy Společenství EQUAL v ČR tak patří např. informační brožura a leták o Iniciativě Společenství EQUAL, příručka pro předkladatele, příručka o principech Iniciativy Společenství EQUAL, metodické listy ke všem jednotlivým principům této iniciativy a dále část příručky dobré praxe zaměřené nejen na Iniciativu Společenství EQUAL, ale i na jiné programy realizované v ČR v oblasti rozvoje lidských zdrojů za finanční podpory EU.

Mezi další informační nástroje využívané již během realizace prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL patřily webové stránky. Nejprve byly pro první kolo Iniciativy Společenství EQUAL využívány zejména webové stránky implementační agentury (www.nvf.cz), ale později po zřízení oficiálních webových stránek Iniciativy Společenství EQUAL ze strany MPSV ČR, byly informace o prvním kole tohoto programu zveřejňovány také na těchto oficiálních stránkách iniciativy (www.equalcr.cz). A právě tyto stránky jsou nadále využívány ze strany řídicího orgánu CIP EQUAL i Národní podpůrné struktury CIP EQUAL pro zveřejňování všech podstatných i aktuálních informací o druhém kole Iniciativy Společenství EQUAL v ČR.

2.14 Provedené evaluace

Program byl v průběhu jeho realizace několikrát hodnocen z iniciativy Delegace Evropské komise, Ministerstva financí ČR či přímo Ministerstva práce a sociálních věcí ČR.

Jednou z takto zadaných evaluací z iniciativy Ministerstva financí ČR byla např. průběžná evaluace projektů financovaných z EU zpracovaná společností WM-Enterprise v průběhu roku 2005 či obdobná zpráva zpracovávaná stejnou společností v průběhu roku 2006. Tyto evaluace nebyly zaměřeny pouze na první kolo Iniciativy Společenství EQUAL v ČR, ale i na ostatní projekty financované ve stejném období z předvstupního programu Phare v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti či v oblasti zaměstnanosti, sociálních věcí a zdravotnictví.

Obě tyto evaluace byly zaměřeny na následujících pět oblastí: relevantnost zaměření programu, jeho účinnost a efektivita a dále jeho výsledky a dopady a jejich trvalá udržitelnost. Posouzení relevantnosti programu bylo zaměřeno na posouzení kvality zaměření zpracovaného projektu, včetně vhodnosti určení jeho cílů vzhledem ke skutečným potřebám dané oblasti. Posouzení účinnosti zahrnovalo zejména zhodnocení, jak vhodně jednotlivé projektové aktivity přispívaly k naplnění vytyčených cílů. Posouzení efektivnosti se zaměřovalo zejména na možnost dosažení střednědobých cílů jednotlivých projektů

v průběhu realizace programu a posouzení výsledků a dopadů a jejich trvalé udržitelnosti se zaměřovalo na zhodnocení dosažitelnosti celkových cílů programu a udržitelnosti realizovaných aktivit i bez finanční podpory z tohoto programu.

Ve všech těchto částech získalo první kolo Iniciativy Společenství EQUAL velmi pozitivní výsledky. Souhrnné hodnocení pak realizaci tohoto programu označilo za zcela uspokojivé, což v terminologii takto zpracovávaných evaluací znamená, že u hodnoceného programu lze očekávat, že se podaří většiny vytyčených cílů skutečně v průběhu jeho realizace dosáhnout.

Mezi konkrétními závěry těchto hodnocení vztahujících se přímo k prvnímu kolu Iniciativy Společenství EQUAL bylo v těchto evaluacích uvedeno například to, že realizace prvního kola přispěla k přípravě druhého kola Iniciativy Společenství EQUAL, díky čemuž bylo ve druhém kole této Iniciativy předloženo výrazně více žádostí o finanční podporu z programu než-li v případě kola prvního. Na druhou stranu však nebylo dle hodnotitelů možné u prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL očekávat výrazné dopady na řešenou problematiku z toho důvodu, že objem finančních prostředků programu a tedy i počet podpořených projektů byl značně malý. Na druhou stranu toto hodnocení upozornilo na poněkud obecné a někdy až vágní znění cílů a indikátorů na úrovni celého programu a doporučilo je v případě dalších programů formulovat precizněji.

Nad rámec těchto povinných evaluací pak nechal první kolo Iniciativy Společenství EQUAL a jeho výsledky a dopady hodnotit i přímo řídicí orgán druhého kola Iniciativy Společenství EQUAL (Ministerstvo práce a sociálních věcí), a to zejména proto, aby ověřil, do jaké míry byly zkušenosti z prvního kola využity při řízení a realizaci kola druhého, i aby zjistil, do jaké míry tato iniciativa umožnila na území ČR vytvořit nové přístupy k boji s diskriminací a nerovnostmi na trhu práce. Tato evaluace zpracovaná z iniciativy řídicího orgánu CIP EQUAL byla provedena jako jedna ze součástí druhé průběžné evaluace Programu Iniciativy Společenství EQUAL, což bylo možné vzhledem k vazbám mezi realizací prvního a druhého kola této iniciativy v České republice.

Konkrétní úkoly této evaluace byly ze strany řídicího orgánu CIP EQUAL stanoveny takto:

- Jak a do jaké míry se podařilo vytvořit a prosadit do praxe procesně orientované inovace v potírání diskriminace a nerovností na trhu práce v daných tematických oblastech (tj. například nové materiály nebo příručky pro výuku, nové přístupy a příručky pro vzdělávání nebo nové kombinace přístupů)? Jak jsou tyto výsledky zdokumentovány? Jaké se vyskytly problémy při zavádění těchto výsledků do praxe? Jaké poučení lze využít pro druhé kolo CIP EQUAL?
- Jak a do jaké míry se podařilo vytvořit a prosadit cílově zaměřené inovace pro potírání diskriminace a nerovností na trhu práce (tj. vývoj nových odborných kvalifikací, nové přístupy pro práci s určitými cílovými skupinami, nové způsoby podpory přechodu do zaměstnání určitých cílových skupin, otevření nových oblastí zaměstnání pro znevýhodněné skupiny a jednotlivce ohrožené vytlačením z trhu práce apod.)? Jak jsou tyto výsledky zdokumentovány a jaké lze zaznamenat zkušenosti?
- Jak a do jaké míry se podařilo vytvořit a prosadit kontextově zaměřené inovace (tj. inovace související s politickým nebo strukturálním rámcem, ve kterém se odehrávají intervence na trhu práce, např. vytváření místních, regionálních a národních sítí, nové přístupy k diseminaci, informovanost a aktivit na zvyšování povědomí, zapojení nových aktérů, vytvoření nových pracovních uspořádání, apod.)? Jaké jsou nejdůležitější zkušenosti získané z tvorby a prosazování těchto inovací?
- Jak se osvědčil princip partnerství a mezinárodní spolupráce v 1. kole Iniciativy Společenství EQUAL? Jaká je jejich přidaná hodnota pro naplnění cílů Iniciativy?

Závěrečná zpráva prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL České republiky

Na základě výběrového řízení bylo zpracováním této z iniciativy řídicího orgánu zadané evaluace pověřeno sdružení tří subjektů, a to společnost Euro Service Group, s. r. o., společnost Auditcom, s. r. o. a společnost Internundia, o. p. s.

Evaluace prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL byla provedena ze strany těchto organizací v průběhu roku 2006. Její výsledky byly formulovány jednak ve druhé průběžné evaluační zprávě a dále v závěrečné zprávě z tohoto hodnocení.

Mezi vybrané evaluační postupy tohoto hodnocení patřily zejména desk research, procesní analýzy, dotazníková šetření, telefonická interview, workshopy a přímé pohovory se zástupci rozvojových partnerství.

Zpracovatelé evaluace ve své zprávě na základě výše uvedených metod klasifikovali (viz s. 36 druhé průběžné evaluační zprávy) jednotlivá podporovaná rozvojová partnerství a jejich výstupy dosažené v průběhu Akce 2 následovně:

Klasifikace projektů realizovaných v rámci Akce 2 prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL v ČR:

Název priority	Název projektu	Název předkladatele	Počet rozvojových partnerů	TCA č. a počet zahr. partnerů a země původu
A Zlepšování přístupu a návratu na trh práce pro osoby obtížně integrovatelné	1. Kompas – program podpory aktivace vlastních schopností pro uchazeče o zaměstnání bez středního vzdělání, obtížně uplatnitelných na trhu	Regionální rozvojová agentura Ústeckého kraje, a. s.	34 partnerů	TCA č. 256, Německo – 2, Rakousko – 2
	2. Vytvoření metodiky pro zaměstnávání obtížně zaměstnatelných skupin obyvatelstva, obzvláště se ZPna ekologické činnosti – separaci odpadů	Charita Opava	26 partnerů	TCA č. 237, Rakousko, Finsko, Itálie – 2
	3. Podporované zaměstnávání – rozšíření metodiky, národní a evropská spolupráce	Občanské sdružení RYTMUS	30 partnerů	TCA č. 358, Finsko, Belgie, Nizozemí
	4. Integrované poradenství pro znevýhodněné osoby na trhu práce v kontextu národní a evropské spolupráce	Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity, Brno	8 partnerů	TCA č. 1709, Rakousko, Nizozemí, Německo – 2
B Překonávání rasismu a xenofobie na trhu práce	1. VARIANTY – interkulturní vzdělávání	Člověk v tísni – spol. při ČT, o. p. s.	21 partnerů	TA č. 1849, Rakousko, Švédsko, Francie - 2
C Zlepšování podmínek a nástrojů pro rozvoj podnikání osob ze znevýhodněných skupin	1. CePo – Cesta k podnikání	Trexima, spol. s r. o.	6 partnerů	TCA č. 736, Velká Británie, Německo, Nizozemí. TCA č. 824, Španělsko, Nizozemí
	2. Vzdělávání a poradenství pro začínající podnikatele prostřednictvím sítě "Start-business-center"	Kazuist, spol. s r. o.	10 partnerů	TCA č. 1442, Francie, Itálie, Portugalsko
E Podpora celoživotního učení a postupů umožňujících zaměstnání osob ze znevýhodněných	1. Flexibilní pracoviště	DHV CR, spol. s r. o.	23 partnerů	TCA č. 1848, Velká Británie, Německo, Francie, Irsko, Portugalsko

Závěrečná zpráva prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL České republiky

a diskriminovaných skupin na trhu práce					
F Podpora adaptability podniků a zaměstnanců na strukturální změny a na využívání informačních a dalších nových technologií	1.	Integrační program pro uvolňované pracovníky při restrukturalizaci ocelářského průmyslu	RPIC – ViP, s. r. o.	23 partnerů	TCA č. 846, Velká Británie, Německo, Španělsko
G Sladování rodinného a pracovního života, rozvoj flexibilnějších a účinnějších forem organizace práce a podpůrných služeb	1.	Podmínky pro koordinaci profesního a rodinného života – partnerství v rodině	Český svaz žen	30 partnerů	TCA č. 1909, Velká Británie, Švédsko

Zdroj: Závěrečná zpráva druhé průběžné evaluace CIP EQUAL.

Závěrečná zpráva prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL České republiky

Níže uvedené údaje (Tabulka 4 – Presentace produktů jednotlivých RP, Tabulka 5 – Inovační produkty jednotlivých RP a tabulka Návrh RP na zařazení produktů do národní/evropské database) jsou převzaté z 2. průběžné zprávy druhé etapy evaluace CIP EQUAL.

Dle 2. průběžné zprávy druhé etapy evaluace CIP EQUAL není proces identifikace případů dobré praxe a úspěšnosti jejich prosazování prozatím dokončen. Externím evaluátorem byl zahájen pokus o identifikaci inovačních prvků vygenerovaných v rámci prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL. Níže uvedená tabulka uvádí plánované produkty v rámci jednotlivých projektů.

Tabulka 4 – Presentace produktů jednotlivých RP

Projekt	Předkladatel	Produkt
Priorita - ZLEPŠOVÁNÍ ZAMĚSTNATELNOSTI		
<i>Kompas program podpory aktivace vlastních schopností pro uchazeče o zaměstnání bez středního vzdělání obtížně uplatnitelných na trhu</i>	Regionální rozvojová agentura Ústeckého kraje, a. s.	<ul style="list-style-type: none"> • Sborník přednášek a prezentací • Hodnocení projektu KOMPAS I • Tabulkové údaje pracovní skupiny úřadů práce • Hodnocení výstupů z projektu KOMPAS • Tištěný leták • Informace o průběhu a výstupech projektů KOMPAS I a KOMPAS II • Seznamy účastníků pilotního ověření na učilištích a středních školách ústeckého kraje • Metodika výběru a motivací cílové skupiny uchazečů o zaměstnání • Nadnárodní empirické šetření problematiky identity, očekávání a motivací sociálně znevýhodněných osob v projektech společenské iniciativy EQUAL 1 • CD (KOMPAS II – metodiky, partneři)
<i>Vytvoření metodiky pro zaměstnávání obtížně zaměstnatelných skupin obyvatelstva, obzvláště se ZP, v oblasti ekologické činnosti – separaci odpadů</i>	Charita Opava	<ul style="list-style-type: none"> • Kompletní metodika „Zaměstnání osob znevýhodněných na trhu práce převážně v oblasti ekologických činností“ + CD • Vnitřní předpis „Vzdělávání pracovníků a odborná úroveň služeb charity Opava“ • Přehled „Seznam typových pozic a popis pracovních pozic v ekologických činnostech“ • 5 provozních řádů – Charita Opava, Reintegra, Diakonie Broumov, OZO Ostrava, s. r. o., Chráněné dílny Řepešín • „Zpráva o možnosti zavedení dvousměnného provozu na chráněných pracovištích“ • Závěrečná zpráva • Sborník „SENECA GOOD PRACTICES IN SOCIAL ECONOMY AND SUSTAINABLE SERVICES“ • Odborný materiál „Monografie řešící problematiku environmentálního bezpečného využití (recyklace) odpadů“
<i>Podporované zaměstnávání – rozšíření metodiky, národní a evropská spolupráce</i>	Občanské sdružení RYTMUS	<ul style="list-style-type: none"> • CD (výsledky projektu, partneři, vydané publikace, mezinárodní spolupráce, Česká Unie pro P2, přehled akcí, fotogalerie)
<i>Integrované poradenství pro</i>	Pedagogická fakulta	<ul style="list-style-type: none"> • CD – EQUAL Akce 3 MU Brno

Závěrečná zpráva prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL České republiky

znevýhodněné osoby na trhu práce v kontextu národní a evropské spolupráce	Masarykovy univerzity, Brno	<ul style="list-style-type: none"> • CD – výstupy Akce 2 • CD – Ergodiagnostické centrum při ÚSP Kociánka
VARIANTY interkulturní vzdělávání	Člověk vtísni – spol. při ČT, o. p. s.	<ul style="list-style-type: none"> • 2 CD (Varianty, Společenská hra „Cst la vie“) • brožura
Priorita - PODPORA PODNIKÁNÍ		
CePo – Cesta k podnikání	Trexima, spol. s r. o.	<ul style="list-style-type: none"> • Elektronické výstupy projektu CePo a přidružených partnerství na CD • Technicko-metodická dokumentace aplikace CePo • Zpráva na téma inkubátory (TCA CEFT) • Zpráva o benchmarkingu (TCA CEFT) • Zpráva z mezinárodního semináře na téma rozmanitost podnikání (TCA EFT) • Spolupráce s nizozemským partnerstvím (Flevoland CEFT) • Zpráva o výměně expertů (TCE EE) • Zpráva ze závěrečné konference (TCA CEFT) • Informační materiál a leták pro cílové skupiny – nástroje CePo • Metodika asistovaného poradenství • Informační leták a CD projektu „Na vlastní nohy“ • VADEMECUM – průvodce produkty projektu
Vzdělávání a poradenství začínajícím podnikatelům prostřednictvím sítě „Start-business-center“	Kazuist, spol. s r. o.	<ul style="list-style-type: none"> • Mezinárodní partnerství – výstupy a hodnocení na CD • Virtuální firma (SBC) na CD • Portál podnikatelských příležitostí – uživatelská příručka • 3 informační brožury (motivační kurzy, vzdělávací programy, virtuální firmy, asistované poradenství atd.) • VADEMECUM – průvodce produkty projektu
Priorita - PODPORA ADAPTABILITY		
Flexibilní pracoviště	DHV CR, spol. s r. o.	<ul style="list-style-type: none"> • U ŘO nebyly archivovány žádné výstupy
Integrační program pro uvolňované pracovníky při restrukturalizaci ocelářského průmyslu	RPIC – ViP, s. r. o.	<ul style="list-style-type: none"> • Manuál programů pro práci s dlouhodobě nezaměstnanými • Manuál integračního poradce, díl 1. Program sociálních dovedností • Manuál integračního poradce, díl 2. Program pro mentální aktivizaci • Manuál integračního poradce, díl 3. Bilanční diagnostika • Manuál – Sociální firma • Manuál – Horká linka • Manuál – Nové starty • 2 informační letáky (Než zvolíte číslo aneb telefonujeme zaměstnavatelům. Návštěva úřadu práce)
Priorita - ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI MUŽŮ A ŽEN		
Podmínky sladování profesního a rodinného	Český svaz žen	<ul style="list-style-type: none"> • Metodika 1: „Obecná problematika vzdělávání s gender prvky“ • Metodika 2: „Modulární vzdělávací program pro ženy, chci – mohu – umím“

Závěrečná zpráva prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL České republiky

<p><i>životu – partnerství v rodině</i></p>		<ul style="list-style-type: none"> • Metodika 3: „Informace pro zaměstnavatele, odbory i zaměstnance“ • Metodika 4: „Řešení služeb“ • 2 informační letáky • Tisková zpráva „Prezentace výsledků Metodiky 3 projektu EQUAL“. • Nadnárodní workshop 6.5. „Podmínky po sladování profesního a rodinného života – partnerství v rodině“ • Conditions for Balancing Professional and family Life – Partnership in Family
---	--	---

Zdroj: Dotazníkové šetření

V rámci dotazníkového šetření byla RP externím evaluátorem požádána o vyjmenování inovačních produktů. Z deseti RP doposud odpovědělo pouze osm. Výsledky těchto šetření jsou prezentovány v tabulce 5.

Tabulka 5 – Inovační produkty jednotlivých RP

		Inovativní prvek	Klasifikace dle zadavatele*
<p><i>Kompas – program podpory aktivace vlastních schopností pro uchazeče o zaměstnání bez středního vzdělání obtížně uplatnitelných na trhu</i></p>	<p>Regionální rozvojová agentura Ústeckého kraje, a. s.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Metodika paralelní výuky učebního oboru a rekvalifikace 	<ul style="list-style-type: none"> • KO
<p><i>Vytvoření metodiky pro zaměstnávání obtížně zaměstnatelných skupin obyvatelstva, obzvláště se ZP, v oblasti ekologické činnosti – separaci odpadů</i></p>	<p>Charita Opava</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Není odpovězeno dle požadavků 	
<p><i>Podporované zaměstnávání – rozšíření metodiky, národní a evropská spolupráce</i></p>	<p>Občanské sdružení RYTMUS</p>		
<p><i>Integrované poradenství pro znevýhodněné osoby na trhu práce v kontextu národní a evropské spolupráce</i></p>	<p>Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity, Brno</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kariérové poradenství 	<ul style="list-style-type: none"> • CO

Závěrečná zpráva prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL České republiky

<i>VARIANTY – interkulturní vzdělávání</i>	Člověk v tísní – spol. při ČT, o. p. s.	<ul style="list-style-type: none"> • Metodika zavádění interkulturního vzdělávání do vzdělávacích programů základních, středních, vysokých škol a do systému celoživotního vzdělávání • Metodika předávání sociálních kompetencí pro děti z výchovných ústavů • Metodika předávání jazykových, komunikačních a sociálních kompetencí cizincům bez znalosti latinky • Publikační činnost <ul style="list-style-type: none"> - Právo v prostředí ústavní výchovy - Zaměstnanostní projekty a fundraising - Teoretická východiska multikulturní andragogiky - Soudobé spory o multikulturalitu a identitu politik 	<ul style="list-style-type: none"> • PO • CO • CO • KO
<i>CePo – Cesta k podnikání</i>	Trexima, spol. s r. o.	<ul style="list-style-type: none"> • Metodika práce SBC • 2. komplex nástrojů a databází CePo 	<ul style="list-style-type: none"> • PO • CO
<i>Vzdělávání a poradenství začínajícím podnikatelům prostřednictvím sítě "Start-business-center"</i>	Kazuist, spol. s r. o.	<ul style="list-style-type: none"> • Inovativní přístup k cílovým skupinám • Zdokonalení existujících vzdělávacích metod a metodik pro zájemce o podnikání 3. vývoj nové vzdělávací metodiky pro zájemce o podnikání a zač. podnikatele – „Virtuální firma“ • Standardizace metod asistovaného poradenství • Využití nových komunikačních technologií (internetu) pro vývoj nového typu poradenství a předávání zkušeností prostřednictvím interaktivního přístupu • Vytvoření institucionálního rámce v regionu pro šíření a implementaci výstupů projektu a aktivní ovlivňování podnikatelského prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • CO • PO • PO • PO • KO
<i>Flexibilní pracoviště</i>	DHV CR, spol. s r. o.		
<i>Integrační program pro uvolňované pracovníky při restrukturalizaci ocelářského průmyslu</i>	RPIC – ViP, s. r. o.	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření a činnost Rozvojového partnerství • Programy a služby pro uvolňované a nezaměstnané. • Rozvoj služeb zaměstnaneckých agentur 	<ul style="list-style-type: none"> • PO • CO • KO
<i>Podmínky pro sladování profesního a rodinného života – partnerství v rodině</i>	Český svaz žen	<ul style="list-style-type: none"> • 4 typy metodik: Metodika 1 – Obecná problematika s gender prvky Metodika 2 - Modulární vzdělávací program pro ženy „Chci – mohu - umím“ Metodika 3 – Informace pro 	<ul style="list-style-type: none"> • KO

Závěrečná zpráva prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL České republiky

		<p>zaměstnavatele, odbory i zaměstnance Metodika 4 – Řešení služeb</p> <ul style="list-style-type: none"> „Návrhy opatření a změn politiky zaměstnanosti ve vztahu k rovnosti příležitostí, které přispějí ke zlepšení situace žen v rodině a zaměstnání“ Doména www.rovnosance.cz Pilotní poradenské centrum v Havlíčkově Brodě Sešity v rámci edice Na pomoc ženám (Jak získat jistotu a sebedůvěru ve společnosti, Jde to) Závěrečná mezinárodní konference 	<ul style="list-style-type: none"> PO, KO, CO KO, CO PO, CO KO PO, CO
--	--	---	--

Zdroj: Dotazníkové šetření

Návrhy RP na zařazení produktů do budoucí národní/evropské databáze prezentuje následující tabulka (převzato ze Závěrečné zprávy druhé etapy evaluace CIP EQUAL):

Návrh RP na zařazení produktů do národní/evropské databáze

Priorita - ZLEPŠOVÁNÍ ZAMĚSTNATELNOSTI		
Projekt	Předkladatel	Produkty do národní/evropské databáze
<i>Kompas – program podpory aktivace vlastních schopností pro uchazeče o zaměstnání bez středního vzdělání, obtížně uplatnitelných na trhu</i>	Regionální rozvojová agentura Ústeckého kraje, a. s.	<p>Národní databáze</p> <ul style="list-style-type: none"> Metodika souběhu rekvalifikace a formálního vzdělávání <p>Evropská databáze</p> <ul style="list-style-type: none"> Systém souběhu rekvalifikace, formálního vzdělávání a využití společensky účelných pracovních míst
<i>Vytvoření metodiky pro zaměstnávání obtížně zaměstnatelných skupin obyvatelstva, obzvláště se ZP, v oblasti ekologické činnosti – separaci odpadů</i>	Charita Opava	<p>Národní databáze</p> <ul style="list-style-type: none"> CD s informacemi a fotografiemi nabídka zkušeností <p>Evropská databáze</p> <ul style="list-style-type: none"> CD s informacemi a fotografiemi nabídka zkušeností
<i>Podporované zaměstnávání – rozšíření metodiky, národní a evropská spolupráce</i>	Občanské sdružení RYTMUS	Nereagovali na dotazníkové šetření
<i>Integrované poradenství pro znevýhodněné osoby na trhu práce v kontextu národní a evropské spolupráce</i>	Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity, Brno	<p>Národní databáze</p> <ul style="list-style-type: none"> Publikace CD DVD <p>Evropská databáze</p> <ul style="list-style-type: none"> Publikace - cizojazyčná CD - cizojazyčné
<i>VARIANTY interkulturní vzdělávání</i>	Člověk v tísni – spol. při ČT, o. p. s.	<p>Národní databáze</p> <ul style="list-style-type: none"> Interkulturní vzdělávání – příručka nejen pro SŠ pedagogy II. Interkulturní vzdělávání ve školském vzdělávacím

Závěrečná zpráva prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL České republiky

		<ul style="list-style-type: none"> - programu - „Z ústavu do života“ – podpora rozvoje sociálních a komunikačních kompetencí dětí - Manuál pro učitele českého jazyka pro cizince bez znalosti latinky - Právo v prostředí ústavní výchovy - Zaměstnanostní projekty a fundraising - Teoretická východiska multikulturní andragogiky - Soudobé spory o multikulturalitu a identitu politik
Priorita - PODPORA PODNIKÁNÍ		
Projekt	Předkladatel	Produkty do národní/evropské databáze
<i>CePo – Cesta k podnikání</i>	Trexima, spol. s r. o.	Národní databáze <ul style="list-style-type: none"> - Portál CePo + asistované poradenství - Metodika SBC Evropská databáze <ul style="list-style-type: none"> - Sebeevaluační hra pro podnikatele
<i>Vzdělávání a poradenství začínajícím podnikatelům prostřednictvím sítě "Start-business-center"</i>	Kazuist, spol. s r. o.	Národní databáze <ul style="list-style-type: none"> - Model „Na vlastní nohy“
Priorita - PODPORA ADAPTABILITY		
Projekt	Předkladatel	Produkty do národní/evropské databáze
<i>Flexibilní pracoviště</i>	DHV CR, spol. s r. o.	
<i>Integrační program pro uvolňované pracovníky při restrukturalizaci ocelářského průmyslu</i>	RPIC – ViP, s. r. o.	Národní databáze <ul style="list-style-type: none"> - Videoprogramy Evropská databáze <ul style="list-style-type: none"> - Videoprogramy
Priorita - ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI MUŽŮ A ŽEN		
Projekt	Předkladatel	Produkty do národní/evropské databáze
<i>Podmínky pro sladování profesního a rodinného života – partnerství v rodině</i>	Český svaz žen	Národní databáze <ul style="list-style-type: none"> - Metodiky - Návrhy a opatření - Sešity a zpravodaje - www.rovnesance.cz

Zdroj: Dotazníkové šetření.

Kromě výše uvedených přehledů produktů vytvořených externím evaluátorem během druhé etapy evaluace CIP EQUAL byl řídicím orgánem v červnu 2007 zpracován souhrnný přehled všech vyvinutých produktů RP dostupných v elektronické podobě. Tento přehled byl vytvořen v souvislosti s přípravou elektronické knihovny produktů prvního kola. ŘO v březnu 2007 vyzval RP prvního kola k zaslání všech jejich výstupů/produktů existujících v elektronické podobě. Všechna RP na tuto výzvu reagovala a zaslala své produkty buď e-mailem nebo poštou. Některá z RP odpověděla tím, že zaslala či potvrdila odkaz na aktuální webové stránky projektu, na kterých jsou jejich produkty zveřejněny a volně ke stažení. Tento přehled elektronických produktů uvádíme v Příloze č. 1 této zprávy.

Mezi hlavní zjištění evaluátorů v oblasti inovativnosti dosažených výstupů patřilo zejména následující:

„V některých případech se podařilo vytvořit procesně orientované inovace. Došlo k:

- vytvoření rozvojového partnerství se širokým spektrem organizací, což lze považovat za inovaci, zejména v kontextu malých zkušeností českých partnerských organizací spojit se za účelem integrace znevýhodněných osob na trh práce,
- vytvoření nových materiálů (kurzy, videoprogramy, zprávy apod.), které se zaměřily především na cílové skupiny, ale vznikly také za účelem zvýšení povědomí o situaci cílových skupin. Došlo k pilotnímu ověření některých produktů v rámci rozvojových partnerství.
- zpracování metodických příruček a publikací pro práci s cílovými skupinami.
- vytvoření vzdělávacích programů, interaktivního portálu pro podporu podnikání.
- vytvoření a posílení existujících struktur (poradenská centra, ergodiagnostické centrum, pilotní poradenské centrum pro sladování profesního rodinného života v Havlíčkově Brodě, posílení sítě Start-business-center)

Procesně orientované inovace mají většinou podobu produktů, které jsou buď v tištěné podobě, na elektronických médiích (CD), internetových stránkách projektů či stránkách vedoucí organizace. Existují případy, kdy některé produkty nejsou veřejně přístupné. Některé jsou využívány i mimo rozvojové partnerství.“ (s 9-11 Závěrečné zprávy druhého průběžného hodnocení CIP EQUAL).

Z provedených hodnocení lze vyvodit mnohá poučení využitelná pro druhé kolo Iniciativy Společenství EQUAL či v některých případech i pro jiné obdobně zaměřené programy realizované v budoucnosti. Mezi poučení uváděná přímo evaluátory pak patří:

- „Široká škála partnerství může vést k tomu, že rozvojové partnerství bude muset řešit různorodé zájmy, a někteří partneři proto budou neefektivní.
- Úkolem rozvojových partnerství je identifikovat partnery nebo osoby, které mohou poukázat na příčiny a dopad diskriminace a přijít s inovativním nápadem k řešení a zároveň projevit ochotu tyto nápady či nástroje testovat.
- Mezinárodní spolupráce by měla být navázána při přípravě žádosti ... hledání zahraničních rozvojových partnerství v rámci ECDB a následná tvorba smluv o mezinárodní spolupráci nijak neumožňuje vygenerovat větší přidanou hodnotu než je výměna zkušeností. Taková spolupráce by jistě přinesla větší přidanou hodnotu, pokud by došlo ke společnému vytvoření produktů.
- Výběr nějakého zahraničního rozvojového partnerství nebo jeho lokalizace v jistém státě EU nijak neovlivňuje kvalitu vlastního projektu rozvojového partnerství. Rozvojová partnerství by spíše měla hledat zahraniční partnery řešící problém stejného typu nebo se stejnými cílovými skupinami.
- Zkušenosti se zahraniční spoluprací nejsou nijak dobře rozšířeny mezi všemi partnery rozvojových partnerství. Partneři rozvojových partnerství se zúčastnili tuzemských akcí, ale jen vybraní partneři či osoby se mohly zúčastnit zahraničních akcí.
- Rozvojová partnerství by měla využít vymoženosti mezinárodní spolupráce za účelem ověřování inovativních prvků a také za účelem sebe-evaluace.

Princip partnerství velmi významně ovlivnil realizaci projektů a tvorbu produktů. Rozvojová partnerství oceňují podíl národních partnerů při implementaci tohoto principu ve vztahu k tvorbě inovací. Přidanou hodnotu „princip partnerství“ spatřujeme ve vzájemném poznání schopností jednotlivých organizací řešit náležité úkoly projektu ve vztahu k potřebám cílových skupin. Další přidanou hodnotu spatřujeme v tom, že partnerské organizace nabyly

v různých oblastech řízení projektu cenné zkušenosti, které lze zúročit v příštím programovém období 2007–2013.

Lze říci, že možnosti mezinárodní spolupráce nebyly dostatečně využity. Rozvojová partnerství se většinou spokojila s výměnou a přidaná hodnota zůstala nízká, čemuž se nelze divit vzhledem k experimentální povaze programu a také vzhledem k faktu, že pro většinu organizací je implementace principu mezinárodní spolupráce naprosto nová zkušenost. Hlavní přidanou hodnotu vidíme v tom, že rozvojová partnerství získala zkušenosti ze spolupráce se zahraničními partnery, které využila při řešení některých organizačních otázek, ale také při vývoji jejich produktů nebo při poskytování služeb konečným uživatelům“ (viz s. 9-11 Závěrečné zprávy z Druhé etapy průběžného hodnocení CIP EQUAL).

Realizace prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL proto nejen přispěla k vytvoření absorpční kapacity pro druhé kolo Iniciativy Společenství EQUAL, ale také posloužila jako zdroj mnohých inspirativních a zajímavých závěrů a doporučení pro realizátory jiných obdobně zaměřených programů a projektů realizovaných v budoucnosti.

3. VAZBY PRVNÍHO KOLA K PŘÍPRAVĚ KOLA DRUHÉHO A K PŘÍPRAVĚ PRIORITY MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE OPERAČNÍHO PROGRAMU LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚSTNANOST PRO PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2007-2013

Příprava i realizace prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL výrazně přispěly k přípravě a realizaci CIP EQUAL, jehož prostřednictvím je v současné době na území ČR stále ještě realizováno druhé kolo tohoto celoevropského programu. Nejen že jde o jeden ze závěrů provedených evaluačních studií, ale i o poznatek zaměstnanců odboru řízení pomoci z ESF, kteří byli do prvního i druhého kola tohoto programu zapojeni.

Předchozí zkušenosti s prvním kolem tohoto programu umožnily zástupcům Ministerstva práce a sociálních věcí ČR včas připravit a se zástupci Evropské komise projednat programovou dokumentaci pro druhé kolo tohoto programu. Dále bylo zaměstnancům umožněno již v předstihu navázat velmi dobré pracovní vztahy se zástupci řídicích struktur CIP EQUAL z vybraných členských států EU, čehož mohlo být využito nejen při přípravě programové dokumentace jako takové, ale také při přípravě jednotlivých metodických podkladů určených příjemcům pomoci. A ačkoli bylo první kolo Iniciativy Společenství EQUAL v ČR realizováno v rámci předvstupní pomoci Phare a druhé kolo tohoto programu již formou programu ESF, což do značné míry ovlivnilo i konkrétní požadavky kladené na řízení jednotlivých projektů i celého programu, věcné zaměření obou těchto kol bylo stejné, a proto bylo všem zainteresovaným subjektům umožněno se s podstatou a hlavními aspekty realizace tohoto programu podrobně seznámit již před samotným zahájením realizace druhého kola programu v ČR. Tímto způsobem také bylo dosaženo jednoho z hlavních cílů prvního kola vytyčeného na úrovni celého programu, a to přispění k přípravě a realizaci programů ESF v období po vstupu ČR do EU.

V rámci programového období 2007-2013 nebude Iniciativa Společenství EQUAL realizována v žádném z členských států EU formou samostatného programu, a to zejména z důvodu značné administrativní náročnosti realizace tohoto programu v porovnání s ostatními programy ESF. Na druhou stranu se však některé charakteristické rysy tohoto programu dále přenáší do existujících programů ESF, a to prostřednictvím zavedení hlavních principů Iniciativy Společenství EQUAL i do tzv. programů hlavního proudu ESF, tj. ostatních programů financovaných z tohoto fondu na území jednotlivých členských států EU. Konkrétně tak v rámci programů ESF financovaných v programovém období 2007-2013 budou moci být podporovány aktivity zaměřené na mezinárodní spolupráci v oblasti rozvoje lidských zdrojů, dále aktivity zaměřené na inovativní řešení problémů s rozvojem lidských zdrojů spojených a dále např. aktivity podporující partnerství veřejného a soukromého sektoru, a to na centrální i na místní úrovni. Takto zaměřeným projektům však s výjimkou projektů zaměřených na mezinárodní spolupráci nebude věnován ani samostatný program, ani samostatná priorita, nýbrž budou moci být v případě, že to bude žádoucí, podporovány v rámci konkrétní věcně odpovídající podporované priority daného programu.

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost podporovaný z ESF v programovém období 2007-2013 a připravený a řízený ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí ČR navíc obsahuje prioritu zaměřenou přímo na podporu mezinárodní spolupráce, a to proto, že již během realizace Programu Iniciativy Společenství EQUAL bylo zjištěno, že mezinárodní spolupráce přináší projektům a jejich výsledkům značnou přidanou hodnotu. Tento přínos se samozřejmě týká nejenom projektů samotných, ale i dalších subjektů – řídicích orgánů či dalších relevantním resortů a jiných zapojených institucí.

Díky tomuto způsobu podpory klíčových principů Iniciativy Společenství EQUAL v rámci operačních programů zpracovaných pro nové programové období, tj. např. Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost tak bude možné, aby se s těmito principy v praxi

seznámily větší počty příjemců než tomu bylo v průběhu zkráceného programového období 2004-2006.

Zároveň je tak možné shrnout, že se díky přenosu nejdůležitějších principů Iniciativy Společenství EQUAL do programů podporovaných v programovém období 2007-2013 z Evropského sociálního fondu podařilo zajistit přenos dobrých zkušeností a výsledků získaných v průběhu realizace této iniciativy do celoevropských strategických programů, a tedy samotný přenos principů Iniciativy Společenství EQUAL do programů hlavního proudu ESF lze chápat jako ukázkový příklad úspěšného mainstreamingu realizovaného díky tomuto velmi zajímavému a přínosnému programu.

4. PŘEHLED ZKRATEK ČASTO POUŽÍVANÝCH V SOUVISLOSTI S INICIATIVOU SPOLEČENSTVÍ EQUAL

Zkratka	Význam zkratky
CIP	program Iniciativy Společenství (Community Initiative Programme)
CIP EQUAL	Program Iniciativy Společenství EQUAL (Community Initiative Programme EQUAL)
ČR	Česká republika
DPA	smlouva o národní spolupráci (Development Partnership Agreement)
ECDB	společná evropská databáze Iniciativy Společenství EQUAL (EQUAL Common Database)
ES	Evropská Společenství
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
NK EQUAL	Národní kancelář EQUAL
NVF	Národní vzdělávací fond
PAO	schvalující úředník programu (Programme Authorising Officer)
Phare	forma předvstupní pomoci EU (původní význam zkratky: Poland and Hungary: Action for the reconstructing of the economy)
RP	rozvojová partnerství
SF	strukturální fondy
TCA	smlouva o mezinárodní spolupráci (Transnational co-operation agreement)

5. PŘEHLED ZAJÍMAVÝCH ODKAZŮ

Dále uvádíme několik odkazů na internetové stránky obsahující z hlediska zaměření Iniciativy Společenství EQUAL, resp. ostatních programů předvstupní a strukturální pomoci EU poskytnuté České republice mnoho zajímavých informací.

U každého z těchto odkazů uvádíme i stručnou charakteristiku informací na těchto stránkách zveřejňovaných.

www.equalcr.cz – oficiální stránky Ministerstva práce a sociálních věcí ČR obsahující informace o Iniciativě Společenství EQUAL v ČR, ale i v jiných členských státech EU.

www.esfcr.cz – oficiální stránky Ministerstva práce a sociálních věcí ČR obsahující informace o jednotlivých programech financovaných z Evropského sociálního fondu v ČR (tj. kromě informací o Programu Iniciativy Společenství EQUAL, informace o Operačním programu Rozvoj lidských zdrojů realizovaném v programovém období 2004-2006, Jednotného programového dokumentu pro Cíl 3 pro hl. m. Prahu realizovaném také v programovém období 2004-2006 a dále informace o Operačním programu Lidské zdroje a zaměstnanost realizovaném v programovém období 2007-2013).

www.europa.eu.int – oficiální stránky EU obsahující nejen základní informace o institucích a politikách EU, ale ve vztahu k Iniciativě Společenství EQUAL i např. databázi všech projektů podporovaných z tohoto programu ve všech členských státech EU.

www.strukturalni_fondy.cz – oficiální stránky Ministerstva pro místní rozvoj ČR obsahující informace o jednotlivých strukturálních fondech a jejich využití na území ČR ve zkráceném programovém období 2004-2006 i v programovém období 2007-2013.

www.euroskop.cz – oficiální stránky Ministerstva zahraničních věcí ČR obsahující základní informace o EU, jejich institucích, politikách i strukturálních fondech.

6. PŘEHLED ZAJÍMAVÝCH DOKUMENTŮ

Dále uvádíme několik dokumentů, které z hlediska zaměření Iniciativy Společenství EQUAL považujeme za obzvlášť za zajímavé. U každého dokumentu navíc uvádíme internetovou stránku, na níž je dokument dostupný.

- Program Iniciativy Společenství EQUAL (CIP EQUAL) – dostupný na www.equalcr.cz
- Programový dodatek Programu Iniciativy Společenství EQUAL – dostupný na www.equalcr.cz
- Sdělení Komise COM(2000)853 stanovující pravidla pro první kolo Iniciativy Společenství EQUAL – dostupné na www.europa.eu.int
- Sdělení Komise COM(2003)840 stanovující pravidla pro druhé kolo Iniciativy Společenství EQUAL – dostupné na www.europa.eu.int

7. PŘÍLOHY

7.1 Přehled vyvinutých produktů RP dostupných v elektronické podobě

Projekt	Předkladatel	Produkt
Priorita - ZLEPŠOVÁNÍ ZAMĚSTNATELNOSTI		
Kompas – program podpory aktivace vlastních schopností pro uchazeče o zaměstnání bez středního vzdělání obtížně uplatnitelných na trhu	Regionální rozvojová agentura Ústeckého kraje, a. s.	<ul style="list-style-type: none"> • Metodika souběhu výuky rekvalifikačního kurzu a dálkové formy studia, Obor: 23-51-H/510 Strojírenská výroba (Vzorová metodika pro strojírenskou výrobu. Stejně metodiky byly vypracovány pro všech 11 učebních oborů, které byly v projektu zapojeny.) • Metodika práce lektorů a učitelů s primární cílovou skupinou (mládež) pro jejich aktivizaci při odstraňování handicapů • Metodika výběru a motivací cílové skupiny uchazečů o zaměstnání pro zapojení do systému souběhu rekvalifikace a získávání středoškolské kvalifikace
Vytvoření metodiky pro zaměstnávání obtížně zaměstnatelných skupin obyvatelstva, obzvláště se ZP, v oblasti ekologické činnosti – separaci odpadů	Charita Opava	<ul style="list-style-type: none"> • Metodika Zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce na ekologických činnostech
Podporované zaměstnávání – rozšíření metodiky, národní a evropská spolupráce	Občanské sdružení RYTMUS	<ul style="list-style-type: none"> • Souhrnná metodika podporovaného zaměstnávání • Problematika zaměstnávání občanů se zdravotním postižením – studijní texty • Podporované zaměstnání - vyhodnocení dotazníkového šetření uskutečněného v rámci projektu EQUAL • O tom jak Tom hledá práci... a agentura agentura podporovaného zaměstnávání pomůže – komix + hra • Empowerment – možnosti zapojování a posilování lidí, uživatelů služeb agentur pz a jiných organizací
Integrované poradenství pro znevýhodněné osoby na trhu práce v kontextu národní a evropské spolupráce	Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity, Brno	<ul style="list-style-type: none"> • Integrované poradenství pro znevýhodněné osoby na trhu práce v kontextu národní a evropské spolupráce - Závěrečná výzkumná zpráva • Integrativní školní (speciální) pedagogika. Základy, teorie, praxe - učební text • Otázky speciálně pedagogického poradenství. Základy, teorie, praxe - učební text • Integration Jugendlicher mit Behinderungen in den Arbeitsmarkt aus transnationaler Sicht. Sammelband • Integrace handicapovaných na trhu práce v mezinárodní dimenzi - sborník
VARIANTY interkulturní vzdělávání	Člověk vtísni – spol. při ČT, o. p. s.	<ul style="list-style-type: none"> • Interkulturní vzdělávání II • Manuál pro učitele českého jazyka pro cizince bez znalosti latinky • Manuál pro učitele českého jazyka pro cizince bez znalosti latinky - handouty • Multikulturní andragogika - skripta

Závěrečná zpráva prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL České republiky

		<ul style="list-style-type: none"> • Multikulturní andragogika - skripta • Z ústavu do života - podpora rozvoje sociálních a komunikačních kompetencí dětí • Zaměstnanostní projekty a fundraising - skripta
Priorita - PODPORA PODNIKÁNÍ		
CePo – Cesta k podnikání	Trexima, spol. s r. o.	Společný výstup obou projektů této prioritě:
Vzdělávání a poradenství začínajícím podnikatelům prostřednictvím sítě "Start-business-center"	Kazuist, spol. s r. o.	<p>VADEMECUM aneb průvodce produkty projektů Vzdělávání a poradenství začínajícím podnikatelům prostřednictvím sítě Start-business-center (SBC) a Cesta k podnikání (CePo) . Průvodce obsahuje Model „Na vlastní nohy“, který je spojením produktů těchto dvou RP. Jednotlivé produkty zhruba odpovídají zhruba názvům jednotlivých kapitol průvodce. Ty kromě popisu produktu obsahují také různé elektronické přílohy týkající se produktu - resp. dílčí podprodukty (manuály, formuláře, pracovní sešity atd.). Průvodce tvoří následující hlavní kapitoly: Tvorba sítě SBC</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metodika pro výběr lektorů • Informační workshopy • Motivační a informační letáky • Motivační programy • Minikurz pro zájemce o podnikání „Kurzík“ • Virtuální firma • Internetový portál „Krok za krokem k podnikání“ • Internetová databáze podnikatelských příležitostí • Program asistovaného poradenství • Internetový Komunikační portál SBC • Internetový portál CePo – Cesta k podnikání <p>Další výstupy projektu CePo - cesta k podnikání jsou zveřejněny také na webových stránkách www.cepo.info. Níže následuje jejich přehled (je možné, že některé z těchto produktů se překrývají se společnými produkty či podprodukty projektu CePo a projektu Vzdělávání a poradenství začínajícím podnikatelům prostřednictvím sítě "Start-business-center" uvedenými výše):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Benchmarking malých a středních podniků v zemích partnerství CEF • Mezinárodní srovnání modelů mikropůjček v zemích partnerství CEFT • Hra pro ověření kompetencí budoucího podnikatele • Identifikace kompetencí podnikatele_manuál • Informační leták CePo • Metodika asistovaného poradenství + přílohy • Start a rozvoj podnikání_manuál
Priorita - PODPORA ADAPTABILITY		
Flexibilní pracoviště	DHV CR, spol. s r. o.	<ul style="list-style-type: none"> • Analýza flexibilních forem zaměstnávání a organizace pracovní doby v ČR • Analýza JobRotation - Metody jejího využití v Evropě • Brožura Stručný průvodce sdílením a rotací práce • Kompendium pilotních projektů • Metodika využití flexibilních forem práce - částečné pracovní úvazky, sdílení práce a přerušení práce • Metodika dobrovolnictví nezaměstnaných z hlediska projektů job rotation • Metodika Monitoring řízené praxe náhradníků na flexibilním

Závěrečná zpráva prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL České republiky

		<p>pracovišti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metodika následné podpory • Metodika realizace projektů Job Rotation v praxi • Metodika job rotation v samosprávných úřadech aneb další krůček ke kvalitě v řízení lidských zdrojů • Výběr a příprava uchazečů v evidenci úřadu práce pro metodu job rotation – rotace pracovníků • Studie Podmínky práce v ČR Flexibilní formy zaměstnání • Výzkum zaměstnanců - Flexibilní formy práce
Integrační program pro uvolňované pracovníky při restrukturalizaci ocelářského průmyslu	RPIC – ViP, s. r. o.	<ul style="list-style-type: none"> • Nejen řeč těla – výukový videoprogram + manuál • Nepodléhejte stresu – výukový videoprogram + manuál • Zkouška pro všechny – výukový videoprogram + manuál • Než zvolíte číslo – výukový videoprogram + manuál • Nejen řeč těla - manuál k videoprogramu + manuál • Bilanční diagnostice RIASEC - manuál • Sociální dovednosti - manuál • Práce s dlouhodobě nezaměstnanými - manuál • Nové starty - příběhy těch, kteří uspěli
Priorita - ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI MUŽŮ A ŽEN		
Podmínky pro sladování profesního a rodinného života – partnerství v rodině	Český svaz žen	<ul style="list-style-type: none"> • Obecná problematika vzdělávání s gender prvky - metodika • Modulární vzdělávací program pro ženy, chci – mohu – umím - metodika • Informace pro zaměstnavatele, odbory i zaměstnance - metodika • Řešení služeb - metodika • Návrhy opatření a změn politiky zaměstnanosti ve vztahu k rovnosti příležitostí, které přispějí ke zlepšení situace žen v rodině a zaměstnání • Překážky a možnosti ve sladování práce a rodiny - Závěrečná studie, fáze Analýza

Zprávu zpracovala Mgr. Lenka Brown (kromě přílohy 7.1.)